

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Στην Αθήνα σήμερα, 2 Ιουλίου 2000, ημέρα Κυριακή και ώρα 17.30', στην Αίθουσα Γερουσίας (1ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής συνεδρίασε η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων, υπό την Προεδρία του Βουλευτή κ. Γεωργίου Λιάνη με αντικείμενο τη συνέχιση της εξέτασης των θεμάτων "Παιδεία - Πολιτισμός, Εκπαιδευτικά Προβλήματα, Γενική Παιδεία: Βασικές αξίες και αρχές, Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, Αθλητισμός, Γλώσσα - Γλωσσική πείρα, Σχολική ζωή (Τέχνη, Ψυχαγωγία, Ελεύθερος χρόνος), Θρησκεία - Εκκλησία - Κλήρος, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Αναλφαβητισμός, Βουλή των Εφήβων, Βιβλία - Βιβλιοθήκες, Σεξουαλική Αγωγή" της Σύνοψης Κειμένων των μαθητών από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Βουλή των Εφήβων", Ε' Σύνοδος 1999 - 2000".

Στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων συμμετείχαν οι εξής Έφηβοι Βουλευτές: Ανάγνου Θεοδώρα (Νομός Αρκαδίας), Αντρέου Διαμάντω (Λεμεσός-Κύπρος), Αποστολίδου Άννα (Νομός Σερρών), Βαφειδίου Αντιγόνη (Νομός Ημαθίας), Βλαχοπούλου Ακριβή (Νομός Ηλείας), Γεωργακοπούλου Ευδοξία (Η.Π.Α.), Γιούργα Αλεξάνδρα (Β' Αθήνας), Γότση Φωτεινή (Νομός Πρέβεζας), Δάγλα Μαυρέττα (Νομός Λευκάδας), Δασύρα Ειρήνη (Επικρατείας), Δημητροπούλου Ευγενία (Νομός Φθιώτιδας), Ζιώγου Μαλαματή (Νομός Κοζάνης), Ζιώργα Αθηνά-Αριστέα (Νομός Μεσσηνίας), Καγκελάρης Κωνσταντίνος (Α' Αθήνας), Κακανάκη Αγγελική (Αίγυπτος), Καούνη Πηνελόπη (Β' Πειραιά), Καρακάση Φωτεινή (Β' Αθήνας), Καραμπασάκης Στυλιανός (Β' Αθήνας), Κατσαμπή Μαρία (Αυστραλία), Κοντογιάννης Ανδρέας (Γερμανία), Κοσσυβάκη Αικατερίνη (Επικρατείας), Κουβούσης Αθανάσιος (Β' Πειραιά), Κουμή Νίκη (Αμμόχωστος-Κύπρος), Κούρτις Ζουάν (Β' Αθήνας), Κουτρούλη Νικολίτσα (Νομός Ηλείας), Κρικιώνη Γεωργία (Νομός Ευρυτανίας), Κρίτου Νικολέτα (Νομός Περίας), Κρόντση Ηλεάνα-Κοραλία (Νομός Πέλλας), Κυριάκου Ειρήνη (Νομός Δωδεκανήσου), Λαζαράκου Φανή-Σταμάτα (Β' Αθήνας), Λάλος Ευάγγελος (Νομός Δωδεκανήσου), Λαμπάκη Ελένη (Β' Αθήνας), Λυγνού Παναγιώτα (Α' Αθήνας), Μάγη Μαγδαληνή (Επικρατείας), Μαργαρώνη Ελένη (Νομός Φθιώτιδας), Μαρίνης Αναστάσιος (Νομός Κορινθίας), Μαρκάκη Φωτεινή (Νομός Ευβοίας), Μεγαλόδημου Βασιλική (Νομός Μαγνησίας), Μεγαλοούδη Μαρία (Β' Πειραιά), Μεντεσιδίου Κωνσταντίνα (Υπόλοιπο Αττικής), Μούκας Ιωάννης (Νομός Θεσπρωτίας), Μουρίκη Άλκηστις (Νομός Αχαΐας), Μπαρίτα Ζωή (Νομός Ευβοίας), Μπόνης Ιωάννης (Β' Πειραιά), Νέρης Σταμέλος (Νομός Βοιωτίας), Νικολάου Χρυσοβαλάντου (Β' Αθήνας), Νικολόπουλος Φοίβος (Νομός Πρέβεζας),

Οικονόμου Μαργαρίτα (Νομός Αρκαδίας), Ορφανουδάκης Ζαχαρίας (Α' Θεσσαλονίκης), Παναγάκης Μελέτιος (Ισραήλ), Παπαδάκης Κωνσταντίνος (Β' Αθήνας), Παπαδοπούλου Αναστασία (Α' Θεσσαλονίκης), Πασχαλίδου Αλεξία (Λευκωσία-Κύπρος), Πέπη Φούλα (Νομός Δωδεκανήσου), Πετροπούλου Σωτηρία (Νομός Αρκαδίας), Πεττάκου Παρασκευή (Γερμανία), Χασάν Δαή Ερτζάν (Επικρατείας), Χατζηγεωργίου Άννα (Β' Αθήνας) και Ψαθάς Κωνσταντίνος (Α' Αθήνας).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Ονομάζομαι Γεώργιος Λιάνης είμαι Πρόεδρος της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής και προέρχομαι από μια ακριτική περιοχή, της Φλώρινας. Χαίρομαι που λαμβάνετε μέρος στο Εκπαιδευτικό αυτό Πρόγραμμα παιδιά από όλη την Ελλάδα, την Κύπρο που, όπως λέει και ο Σεφέρης, "την έταξαν για να μας θυμίζει την πατρίδα" και τον Απόδημο Ελληνισμό. Θεωρώ ότι μετέχουμε σε έναν εξαιρετικό θεσμό, που γίνεται με πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής κ. Αποστόλου Κακλαμάνη και τη συμμετοχή πνευματικών ανθρώπων της χώρας.

Η άποψή μου είναι ότι η Βουλή των Εφήβων πρέπει συνεχώς να αποδεικνύει την ισχύ της φαντασίας και τη δυνατότητα της πραγματοποίησης του ονείρου, πράγματα που στερείται η μεγάλη "Βουλή των Ελλήνων". Αν έχετε κάποιο προνόμιο, αυτό είναι εκείνο που και πάλι ορίζει ο Ελύτης, ότι "η νεότητα έχει την αίγλη του σφάλματος".

Ο Πρόεδρος της Βουλής, μεταξύ άλλων, τόνισε ότι δεν θα έπρεπε η συμμετοχή σας στη Βουλή των Εφήβων να χρησιμοποιηθεί από οποιονδήποτε. Είναι μια άποψη που, κατά την προσωπική μου γνώμη, πρέπει να σεβαστείτε. Επειδή κάποια κανάλια απευθύνονται σε Έφηβους Βουλευτές και τους ζητούν να εμφανιστούν σε εκπομπές, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της Βουλής των Εφήβων, ο κ. Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, παρακαλεί, να σεβαστείτε το Πρόγραμμα που είναι καθαρά εκπαιδευτικό και να μην αποδεχθείτε, για την ώρα τουλάχιστον, τέτοιες προσκλήσεις. Πρέπει να προσπαθήσουμε το θεσμό από κάθε προσπάθεια εμπορευματοποίησης και ευτελισμού του. "Το ύφος είναι ο άνθρωπος" και πιστεύω ότι το ύφος σας είναι ανάλογο με αυτό που προσδοκούμε, χωρίς καμία παρεκτροπή.

Συνεχίζοντας τη διαδικασία, κατά τη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής μας, καλώ στο βήμα την Έφηβο Βουλευτή Ειρήνη Κυριάκου.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ (Νομός Δωδεκανήσου):
Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι, Έφηβοι Βουλευτές, το θέμα που με προβληματίζει ελπίζω να προβληματίζει και εσάς, διότι ο ρατσισμός αποτελεί παγκόσμιο, διαχρονικό και καιρικό φαινόμενο. Ακούει στα ονόματα "φυλετικός, εθνικός, ταξικός και πολιτισμικός". Οι άνθρωποι σήμερα, δυστυχώς, χωρίζονται σε διάφορες ομάδες, ανάλογα με τις σωματικές τους ιδιαιτερότητες το πνευματικό και οικονομικό τους επίπεδο.

Τα άτομα που πέφτουν, κυρίως, θύματα του ρατσισμού είναι οι αλλοδαποί, οι τσιγγάνοι, οι ναρκομανείς, οι πρώην φυλακισμένοι, οι φορείς του AIDS, οι ομοφυλόφυλοι, οι άγαμες μητέρες, οι αναλάβητοι, οι φτωχοί που ζουν κάτω από θλιβερές συνθήκες. Ο ρατσισμός οφείλεται στο φανατισμό και στην αλαζονεία που μας διακρίνει, στην απώλεια σωστής παιδείας που θα πρόσφερε τα απαραίτητα εφόδια για να μπορεί ο καθένας να αντιμετωπίζει τις δύσκολες συνθήκες του κοινωνικού περιβάλλοντος. Επίσης, ο ρατσισμός οφείλεται στα κίβδηλα πρότυπα των νέων, που έχουν να κάνουν με την πλεονεξία και τη δόξα. Επέρχεται κρίση των πραγματικών αξιών, που αντικαθίστανται από νέες, όπως το χρήμα, η δόξα και η δύναμη. Ο ρατσισμός έχει να κάνει και με τη νοοτροπία που αποκτά το παιδί από την οικογένειά του και τον καθημερινό χώρο που συνεργάζεται, σκέπτεται και δημιουργεί, δηλαδή, το σχολείο. Επίσης, επηρεάζεται και από τα ΜΜΕ, καθώς και από ολόκληρο τον κοινωνικό του περίγυρο. Οι κοινωνικές ανισότητες που υπάρχουν είναι απαράδεκτες, διότι υποτίθεται ότι ζούμε σε μια δημοκρατική κοινωνία όπου η ισηγορία και η ισότητα αποτελούν συστατικά στοιχεία της. Επομένως, δεν είμαστε άνισοι, αλλά απλώς έχουμε διαφορετικές ευκαιρίες ο καθένας. Δημιουργήθηκαν, έτσι, δυσάρεστα αποτελέσματα με σοβαρές επιπτώσεις για όλους, ιδίως για τους νέους. Οι νέοι αποτελούν μια ανάσα ζωής και ελπίδας μέσα στην καθημερινή ρουτίνα. Είναι φωτεινά χρώματα μέσα στο μουντό, νεκρό κόσμο που ζούμε. Έχουμε φτάσει στο απροχώρητο: Κάποιοι φοράνε ταμπελίτσα στους άλλους για να τους ξεχωρίζουν, όπως π.χ. ναρκομανής, τρελλός, εγκληματίας. Αυτό εκφράζει την κακία και την αγένεια που πηγάζουν από εμάς τους ίδιους. Όλα συντελούν στην πολιτισμική οπισθοδρόμηση της χώρας μας, στην ηθική κατάπτωση των πολιτών, στην χαλάρωση επίσης των δεσμών που αφορούν στην επικοινωνία και κοινωνική συνοχή. Παραγκωνίζουμε κάποια άτομα, δημιουργούμε σ' αυτά το αίσθημα της ανασφάλειας και τα κάνουμε να αναρωτιούνται τι έχουν και διαφέρουν από τους υπολοίπους.

Για να περιορίσουμε την έκταση του φαινομένου προτείνω κάποιες εφικτές λύσεις:

- Ύπαρξη κοινωνιολόγων και ψυχολόγων και κέντρα απεξάρτησης ναρκομανών και κέντρα αναμόρφωσης των εγκληματιών.

- Σωστή αντιμετώπιση περιθωριακών ανθρώπων με ανθρωπιά και ζεστασιά.

- Η κοινωνία να αγκαλιάσει τα άτομα αυτά και να τα κάνει να νιώσουν ότι βρίσκονται σε οικείο χώρο και όχι σε ξένο και άγνωστο.

- Συνεργασία των ΜΜΕ, της οικογένειας, της παιδείας και του κράτους, για να ληφθούν αποφάσεις που αφορούν στην αντιμετώπιση του ρατσισμού.

- Να αποκατασταθούν τα περιθωριακά άτομα,

να αποκτήσουν οραματισμούς και δυνατότητα υλοποίησης των στόχων τους.

Ελπίζω και εύχομαι να πραγματοποιηθούν οι ελπίδες και τα όνειρά μου, ώστε να αφανιστεί το σημαντικό μειονέκτημα της χώρας μας. Με μια φωνή να αναπτύξουμε τις απόψεις μας σε θέματα που μας καίνε. Η φωνή μας έχει αποκτήσει δύναμη μέσω της Βουλής των Εφήβων. Ας χαράξουμε μια νέα πορεία, στην οποία θα βαδίσει μια καλύτερη Ελλάδα, θα βελτιωθεί και θα δημιουργήσει. Στόχος μας θα είναι η δημιουργία μιας προηγμένης χώρας που θα εξασφαλίζει αξιοπρεπή διαβίωση των κατοίκων της και πάνω απ' όλα της νεολαίας που την απαρτίζει. Σας ευχαριστώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Μαρκάκη.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΚΑΚΗ (Νομός Ευβοίας): Θα σας μιλήσω για τη γλωσσική κρίση, τη γλώσσα των νέων σήμερα και τη γενική παιδεία.

Στη σύγχρονη εποχή που χαρακτηρίζεται από πολλούς κοινωνιολόγους ως εποχή παράκρουσης και θάμβους, οι άνθρωποι στο κυνήγι του ευδαιμονισμού έχουν θυσιάσει την ίδια τους την ανθρωπιά. Οι νέοι, ζώντας σε μια τέτοια κοινωνία, πελαγοδρομούν ανάμεσα στη γενική κοινωνική αμφισβήτηση και τη ρευστότητα ιδεών, καταβεβλημένοι από πολλά κοινωνικά προβλήματα. Οι νέοι, περιφρονούν την ελληνική μας παράδοση, κάτι που φαίνεται από τον ιδιότυπο τρόπο ομιλίας τους. Η γλωσσική κρίση χτυπά τις πόρτες και τα στέκια των νέων. Οι νέοι σπάζοντας τα όρια της γλώσσας των μεγάλων, κινούμενοι έξω από την Ορθοδοξία, προσπαθούν να ενταχθούν σε έναν ψεύτικο κόσμο, χρησιμοποιώντας τις ίδιες ιδιότυπες εκφράσεις, ως ένδειξη νοημοσύνης. Τα ΜΜΕ αφιονίζουν καθημερινά τους νέους με ξένα πρότυπα συμπεριφοράς και διασκέδασης, προσπαθώντας να πετύχουν την υιοθέτηση ξένων προτύπων.

Προτείνω, λοιπόν, ορισμένα μέτρα στήριξης της παιδείας μας και της γλώσσας μας:

Εκτεταμένη λαϊκή επιμόρφωση, ώστε όλοι να παρακάμψουν το κατάφλι του αναλφαβητισμού στη χώρα μας, που όπως ξέρουμε, αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα που αφορά, κυρίως τριτοκοσμικές χώρες. Η UNESCO, κατανοώντας το πρόβλημα, όρισε ως παγκόσμια ημέρα κατά του αναλφαβητισμού την 8η Σεπτεμβρίου.

Όμως, τα ποσοστά των αναλφαβητών είναι μεγάλα και στη χώρα μας. Αυτό, όπως ξέρουμε, οφείλεται στην ελλιπή εκπαίδευση των ανθρώπων, είτε αυτό είναι δικό τους σφάλμα που οφείλεται στη μη επαρκή προσοχή τους στα σχολικά μαθήματα και στην αδιαφορία τους για τη μελέτη της γλώσσας μας, είτε είναι σφάλμα του κράτους. Για παράδειγμα, μη κατάλληλα καταρτισμένοι καθηγητές, απόφοιτοι Λυκείου με χαμηλό επίπεδο γνώσεων, έκφρασης κ.λπ.

Μπορεί τα σχολεία και ιδιαίτερα της επαρχίας και τα

ΤΕΕ να έχουν σοβαρές ελλείψεις, αλλά και εμείς οι μαθητές πρέπει να επιδιώκουμε την αυτομόρφωσή μας. Γι' αυτό πρέπει να απαιτήσουμε το διορισμό νέων καθηγητών που θα ευαισθητοποιήσουν τους μαθητές στη μελέτη της γλώσσας μας.

Ειδικές έρευνες έχουν δείξει επιστημονικά ότι οι γνώσεις στο μυαλό του ανθρώπου κάθε επτά χρόνια ξεπερνούνται. Άρα, θα πρέπει να εμπλουτίσουμε το πνεύμα μας με επιπλέον γνώσεις. Δηλαδή, οι καθηγητές πρέπει να κάνουν επιμορφωτικά σεμινάρια κάθε επτά χρόνια, καθώς και όλοι οι άνθρωποι που είναι μέλη της κοινωνίας μας, ώστε να μη μειονεκτούμε πνευματικά από τις δυτικές χώρες που θεωρούνται προηγμένες.

Εδώ και πολύ καιρό λέμε ότι πρέπει να δημιουργηθούν αντίστοιχοι ελληνικοί τεχνολογικοί όροι, αλλά δυστυχώς αυτό δεν υλοποιήθηκε ποτέ. Μα γιατί δεν καταλαβαίνετε ότι είναι παράλογο εμείς οι Έλληνες να περιφρονούμε τη γλώσσα μας με την τρισεχλιόχρονη ιστορία της, τη στιγμή που οι ξένοι στηρίζονται σε αυτή κάθε φορά που θέλουν να δημιουργήσουν έναν καινούριο όρο; Πρέπει οι καθηγητές να ανακαλύψουν τη χρυσή τομή ανάμεσα στη θεωρία και στην πρακτική εξάσκηση, ώστε οι μαθητές να μη γίνονται φερέφωνα των σχολικών στην προσπάθειά τους να επιτύχουν, αλλά να μαθαίνουν σωστά και με την καρδιά τους αποκτώντας την απαραίτητη λεκτική άνεση. Αυτό γίνεται σταδιακά και όχι με τη συνεχή αποθήκευση γνώσεων που έτσι και αλλιώς θα ξεχαστούν με το πέρασμα του χρόνου.

Άλλωστε, σκοπός της εκπαίδευσης δεν είναι να “βομβαρδίσει” τους μαθητές σαν να είναι παθητικά θύματα, άβουλα, έρμαια, χωρίς κριτική σκέψη, αλλά να τους εξοικειώσει με τη δια βίου παιδεία. Με άλλα λόγια, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν δημιουργική αφομοίωση των βιβλίων γυμνάζοντας τη σκέψη τους. Σκέψη και λόγος είναι το ίδιο πράγμα κατά τον Αριστοτέλη, αφού ο σωστά οργανωμένος λόγος δημιουργείται από τη διεισδυτική σκέψη.

Το σχολείο δεν πρέπει να είναι μόνο κέντρο γνώσεων και μέσο επαγγελματικής αποκατάστασης των νέων, αλλά διαδικασία ψυχοσωματικής καλλιέργειας. Οι νέοι δεν πρέπει να μένουν πνευματικά μονομερείς επιδιώκοντας απλά μία επαγγελματική εξειδίκευση απογυμνωμένη από πνευματικούς προσανατολισμούς, αλλά το σχολείο θα παρέχει σ' αυτούς ανθρωπιστική παιδεία και μαθήματα συμπεριφοράς, ώστε να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία και στο στίβο της ζωής.

Όλα αυτά θα επιτευχθούν με κοινωνικούς λειτουργούς που θα διδάσκουν το μάθημα της κοινωνικής αγωγής στα σχολεία και θα διδάσκουν στους μαθητές έννοιες, όπως τον αλτρουισμό, τον αμοραλισμό, τον συνάνθρωπο και τον σεβασμό.

Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν σταδιακή επαφή από μικρή ηλικία με τα Αρχαία, ώστε να μην διακατέχονται αργότερα από αντιπάθεια προς αυτά,

αφού αποτελούν την αρχαϊκή πρόωμη μορφή της γλώσσας μας, μέσα από την οποία με βραδείς ρυθμούς δημιουργήθηκε η δημοτική γλώσσα.

Το σχολείο, όμως, είναι ο δευτερογενής παράγοντας της παιδείας. Ο πρωτογενής παράγοντας είναι η οικογένεια και το περιβάλλον, μέσα στο οποίο ένα παιδί διαπλάθει το χαρακτήρα του και διδάσκεται βασικές αξίες και έννοιες, όπως υπευθυνότητα, αλληλεγγύη και άλλα. Έτσι, για να έχουμε τη δημιουργία σωστών ατόμων, θα πρέπει να παρέχουμε στους ανθρώπους σωστή συμπεριφορά και παιδεία από τη στιγμή της γέννησής τους. Γι' αυτό, το κράτος θα πρέπει να οργανώνει συνεχώς υποχρεωτικά επιμορφωτικά σεμινάρια με ειδικούς ψυχολόγους και μάλιστα σε όλες τις περιοχές της χώρας. Μερικοί ψυχολόγοι υποστηρίζουν ότι ο άνθρωπος μέσα στα έξι πρώτα χρόνια της ζωής του διαμορφώνει τα βασικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του. Οι γονείς, έτσι, έχοντας την κατάλληλη αρωγή από ειδικούς ψυχολόγους, θα μπορούν να παρέχουν την απαραίτητη παιδεία στα παιδιά τους σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, τον ηθικό, τον πνευματικό, τον ψυχικό, τον υλικό και τον κοινωνικό.

Επίσης, θα πρέπει να γίνονται υποχρεωτικά σεμινάρια καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου που θα έχουν σαν κέντρο τους τη γλώσσα μας και πώς αυτή σαν ζωντανός οργανισμός θα πλάθεται μέσα στους αιώνες.

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διδάσκουν συστηματικά τη νεοελληνική γλώσσα με τον ταυτόχρονο εμπλουτισμό της από την αρχαία, χωρίς, όμως, να αναδύει τις ξεπερασμένες γλωσσικές μορφές του παρελθόντος.

Το κράτος θα πρέπει να μεριμνήσει για τη δημιουργία πνευματικών κέντρων, όπου οι νέοι θα συνδυάζουν τη διασκέδαση και τη γόνιμη επαφή με την παράδοση.

Όλα αυτά θα επιτευχθούν με ενεργό συμμετοχή στις τέχνες, στον πολιτισμό και τον αθλητισμό, όπου οι νέοι θα αξιοποιούν τις έμφυτες κλίσεις τους βοηθώντας στην προαγωγή της Ελλάδας. “Μήγαρις έχω άλλο στο νου μου πάρεξ ελευθερία και γλώσσα” (Διάλογος Σολωμού). Και, όπως λέει και ο Σολωμός, για να εξουσιάσεις μία γλώσσα, δηλαδή για να μπορείς να κινηθείς ελεύθερα μέσα στο χώρο της, πρέπει πρώτα, να της υποταχθείς, δηλαδή να γνωρίσεις το μεγάλο νοημά της.

Είναι δύσκολη, όμως, η εξάλειψη του γλωσσικού προβλήματος και η επικράτηση της δυνατής καθαρής φωνής της γλώσσας μας. Και αυτό, γιατί πολλοί άνθρωποι έχουν στις φλέβες τους το μικρόβιο της ξενομανίας. Έτσι, χρησιμοποιούν κάθε τι το ξένο πάνω στην αυταπάτη τους ότι έτσι γίνονται πιο πολιτισμένοι, ενώ άλλοι υιοθετούν τα αρνητικά των ξένων, όπως άσχημη συμπεριφορά, ψευτοδιασκέδαση, ναρκωτικά κ.λπ.

Ίσως, το σημαντικότερο που έχουμε όλοι μας να κάνουμε είναι να επιστρέψουμε στις ρίζες μας και με επίγνωση της κοινής μας καταγωγής να λατρέψουμε κάθετι που μας ενώνει σαν έθνος, αλλά και τη γλώσσα μας. Σύμφωνα με τον πατέρα του δημοτικισμού Γ. Ψυχάρη, γλώσσα και πατρίδα είναι το ίδιο, αφού η γλώσσα αποτελεί το κύριο στοιχείο διαφοροποίησής μας από άλλους λαούς.

Αν όλοι, λοιπόν, τηρούσαμε το αρχαίο ρητό πάντα “αμύνεσθαι περί πάτρης”, δεν θα γινόμασταν μάρτυρες θλιβεροί μιας τρομερής κακοποίησης της γλώσσας μας.

Ο Κωστής Παλαμάς μιλούσε μεταφορικά για έναν καλύτερο κόσμο, όπου θα κυριαρχούσε η δημοτική, αλλά πίσω από αυτή θα ακολουθούσε η γνώση και όλη η πολιτιστική μας κληρονομιά.

Ελπίδα μας στον αγώνα της γλωσσικής κρίσης σε μια παράδοση αιώνων είναι να βγει νικητής η γλώσσα μας και μέσα από αυτή να βγούμε τελικοί νικητές εμείς που καταγόμαστε από ένα λαμπρό γένος και έχουμε το δικαίωμα και την υποχρέωση να παραδώσουμε μία γλώσσα καλύτερη από αυτή που παραλάβαμε στα παιδιά μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Πηνελόπη Καούνη.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΚΑΟΥΝΗ (Β΄ Παιριά):

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, σας χαιρετώ. Είχα ακούσει κάποτε ότι άνθρωπος με παιδεία είναι αυτός που μπορεί να σκέπτεται ελεύθερα και σφαιρικά και ότι τέτοιοι άνθρωποι είναι εκείνοι που βοηθούν το δημοκρατικό πολίτευμα να θεμελιωθεί. Αναρωτιέμαι, πώς μπορεί να δημιουργηθεί ένας ελεύθερος άνθρωπος. Πιστεύω ότι αυτό γίνεται, κυρίως, μέσω μιας σωστής παιδείας που μαθαίνει την πρωτοβουλία, οξύνει την κρίση, παρέχει σφαιρικές γνώσεις.

Κάτι τέτοιο, όμως, δεν γίνεται στην Ελλάδα σήμερα. Για παράδειγμα, η διδασκαλία κάποιων μαθημάτων, όπως των Θρησκευτικών και της Ιστορίας με ορθοδοξοκεντρισμό και ελληνοκεντρισμό, είναι σχεδόν προβληματική. Νύξεις εναντίον αλλοθρήσκων ή αλλοενθών ενθαρρύνουν την καλλιέργεια ρατσιστικών τάσεων και επιτρέπουν σε καθηγητές να αναπτύσσουν ακόμα και εντός τάξης εθνικιστικές και θρησκόληπτες θέσεις.

Τέλος, οι μαθητές καλούνται να αποστηθίζουν τις μόνες αποδεκτές ως σωστές προσωπικές αντιλήψεις του συγγραφέα του σχολικού βιβλίου.

Επίσης, είναι αδύνατον να ακουστεί η φωνή μας. Οι καταλήψεις και οι διαδηλώσεις είναι τα μόνα μέσα διαμαρτυρίας και μάλιστα είναι παράνομα. Παράλληλα, έχει ατονήσει αισθητά ο θεσμός των Σχολικών κοινοτήτων.

Η παιδεία που μας παρέχεται ούτε σφαιρική γνώση προσφέρει ούτε την πρωτοβουλία ενθαρρύνει. Όμως, κάτι πρέπει να γίνει. Γι’ αυτό το λόγο προτείνω τη δυναμικότερη ένταξη στο σχολικό πρόγραμμα της διεθνούς ιστορίας,

η οποία είναι πολύ σημαντική, εν όψει μάλιστα της διεθνοποίησης. Ακόμη προτείνω τη διδασκαλία των θρησκευτικών, ως κατήχηση μόνο για τις μικρές τάξεις του Δημοτικού, και μετά ως σύγκριση θρησκειών. Είναι άλλωστε ρατσιστικό οι ορθόδοξοι να έχουν δικαίωμα κατήχησης της θρησκείας τους και να μην το έχουν οι αλλόθρησκοι.

Τέλος, και έχοντας κατά νου τη σπουδαιότητα του θέματος της παιδείας για ένα κράτος, προτείνω τη δημιουργία Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, η οποία να συνεδριάζει όλο το χρόνο του σχολικού έτους. Να μπορεί να υποβάλλει αιτήματα, να προτείνει, να διαμαρτύρεται, να έχει απευθείας διάλογο με τον Υπουργό και, ίσως, να ελέγχει κάποιες δραστηριότητες του Υπουργείου Παιδείας.

Όραμά μου είναι η δημιουργία ενός συστήματος παιδείας που προσφέροντας γνώσεις θα είναι, παράλληλα, φτιαγμένο με τη συμμετοχή του μαθητή για το μαθητή, επιτρέποντάς του να ξεδιπλώνει τις πτυχές της προσωπικότητάς του, ώστε από νέος άνθρωπος να γίνει υπεύθυνος πολίτης. Αυτά πιστεύω και ελπίζω πως είναι τα μέσα πραγμάτωσής του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Θα ήθελα να κάνω μία μικρή παρατήρηση σ’ αυτό που είπατε, ότι τα μόνα μέσα διαμαρτυρίας είναι οι καταλήψεις και οι διαδηλώσεις. Είναι τα έσχατα μέσα διαμαρτυρίας. Κατά την άποψή μου, πρώτο μέσο διαμαρτυρίας παραμένει η ελευθερία των ιδεών και νομίζω ότι δεν την εμποδίζει κανείς σε αυτόν τον τόπο.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Μεγαλούδη.

ΜΑΡΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥΔΗ (Β΄ Παιριά):

Τις τελευταίες ημέρες που είμαστε εδώ, το βράδυ, βλέπω ένα παράξενο όνειρο: Είμαι σε ένα σπίτι κοντά στην Ακρόπολη και κοιτάω από το παράθυρο τον ιερό βράχο. Παρατηρώ, όμως, ότι έχει πολύ κόσμο. Αποφασίζω να ανέβω να δω τι συμβαίνει. Στην ερώτησή μου απάντησαν ότι γύρισαν τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Μα, αυτό είναι υπέροχο, λέω, και τότε ξυπνώ. Και ύστερα αναρωτιέμαι. Άραγε θα μείνει όνειρο, θα γυρίσουν κάποτε τα μάρμαρα του Παρθενώνα; Την ιστορία τους την ξέρετε. Το 1800 έστειλε ο Λόρδος Έλγιν συνεργείο για να σχεδιάσουν τα μνημεία και να λάβουν εκμαγεία για το στολισμό της έπαυλής του στη Σκωτία. Όμως, ύστερα από διάφορες συγκυρίες, κυρίως από τη συμμαχία Αγγλίας - Τουρκίας, ο Έλγιν άδραξε την ευκαιρία να αποκτήσει τεράστια συλλογή αρχαίων από την Ελλάδα. Έστρεψε, λοιπόν, την προσοχή του στα μνημεία της Ακρόπολης, τα οποία ήταν δύσκολο κάποιος να πλησιάσει. Με συνεχή και άφθονα δώρα προς τους Τούρκους της Κωνσταντινούπολης και της Αθήνας του παραχωρήθηκε άδεια για την αποτύπωση και λήψη εκμαγείων, και ανασκαφή, με τη δέσμευση ότι τα μνημεία δεν θα υφίσταντο κάποια βλάβη. Ποτέ, όμως, δεν δόθηκε άδεια αφαίρεσης γλυπτών. Έτσι, επί δέκα χρόνια και μετά από πιέσεις από το Λόρδο για αποσιώπηση του θέματος από

τους Τούρκους, συντελέστηκε το μεγαλύτερο πολιτιστικό έγκλημα σε βάρος της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, το ξεγύμνωμα του Παρθενώνα.

Και αφού έγινε, ό,τι έγινε και τα μάρμαρα έφτασαν στη Βρετανία, έγιναν αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής του Λόρδου με τη βρετανική κυβέρνηση. Με 82 ψήφους υπέρ και 30 κατά και με πολλούς δισταγμούς ως προς τη νομιμότητα των τίτλων, αγοράστηκαν τα “ελγίνεια μάρμαρα”, όπως ονομάστηκαν, από τη βρετανική κυβέρνηση και τοποθετήθηκαν στο μουσείο που βρίσκονται και σήμερα. Ερωτώ, από πού και ως πού, ονομάστηκαν “ελγίνεια μάρμαρα”; Τα “μάρμαρα” αυτά είναι τα μάρμαρα του Παρθενώνα και όχι του Λόρδου Έλγιν. Τα έκλεψε και εμείς τους δίνουμε και το όνομά του; Πιστεύω ότι αυτή η ονομασία είναι μέγα λάθος. Προτιμότερο είναι να λέμε η επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα, παρά η επιστροφή των “ελγινείων μαρμάρων”. Ναι, στην οικονομία των λέξεων, αλλά όχι σε βαθμό εθνικού εξευτελισμού.

Πριν από κάποιους μήνες ακούστηκε ότι έγινε μια δεξίωση στο χώρο που φιλοξενούνται τα μάρμαρα. Αν είναι δυνατόν ! Δεν σκέφθηκαν την ασφάλεια των μαρμάρων! Τότε, πώς καυχώνται ότι τα συντηρούν καλύτερα; Λένε ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν έχει τα κατάλληλα μέσα, για να συντηρήσει καλύτερα τα μάρμαρα αυτά. Έχει μάλιστα ακουστεί από τα διεθνή μέσα μαζικής ενημέρωσης ότι για τον καθαρισμό των μαρμάρων χρησιμοποιήθηκαν ξύστρες και τα μάρμαρα φθάρθηκαν ανεπανόρθωτα. Αυτή είναι η συντήρησή τους; Είναι τόσο ασυνείδητοι; Ξέρετε ότι σε πολλές περιπτώσεις το μισό κομμάτι του ίδιου γλυπτού είναι στην Αθήνα και το άλλο μισό στο Λονδίνο.

Ευτυχώς, που η ελληνική κυβέρνηση δίνει μάχη για την επιστροφή των “μαρμάρων” στην πατρίδα, από το 1982, που ήταν Υπουργός Πολιτισμού η αξέχαστη Μελίνα Μερκούρη. Συγκεκριμένα στην παγκόσμια διάσκεψη της Ουνέσκο είχε πει: “Δεν είμαστε αφελείς, ίσως να έλθει μέρα που αυτός ο κόσμος θα δημιουργήσει άλλα οράματα, άλλες αντιλήψεις για την ιδιοκτησία, για την πολιτιστική κληρονομιά και για την ανθρώπινη δημιουργία. Και καταλαβαίνουμε πολύ καλά ότι τα Μουσεία δεν μπορεί να αδειάσουν. Αλλά θέλω να σας υπενθυμίσω ότι για την περίπτωση των “μαρμάρων” της Ακρόπολης, δεν ζητάμε την επιστροφή ενός πίνακα ή ενός αγάλματος. Ζητάμε την αποκατάσταση ενός μοναδικού μνημείου, ξεχωριστού συμβόλου ενός πολιτισμού. Και πιστεύω ότι ήλθε ο καιρός αυτά τα “μάρμαρα” να γυρίσουν πίσω στο γαλάζιο ουρανό της Αττικής, στο φυσικό τους χώρο, εκεί που αποτελούν δομικό και λειτουργικό μέρος ενός μοναδικού συνόλου”.

Και νομίζω, πως από εκείνη την ημέρα κέρδισε την αγάπη του κόσμου για τα “μάρμαρα”. Από τότε έχουν γίνει πολλές εκδηλώσεις υποστήριξης. Παραδείγματος χάριν ακούσαμε χθες στις ειδήσεις ότι ένας Βρετανός

γιατρός κολυμπάει από την Πύλο ως την Πάρο γι’ αυτόν το σκοπό, δηλαδή για την επιστροφή των “μαρμάρων του Παρθενώνα”. Δεν τα κατάφερε να φτάσει μέχρι το λιμάνι. Αυτό όμως, δεν έχει καμία σημασία, αρκεί που δίνεται το μήνυμα ότι και οι ίδιοι οι Βρετανοί έχουν καταλάβει, πού ανήκουν τα “μάρμαρα”.

Θα ήθελα να συγχαρούμε αυτήν την προσπάθεια ως Βουλή των Εφήβων και Επιτροπή των Μορφωτικών Υποθέσεων με ένα θερμό χειροκρότημα.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να παρακαλέσω τη Βουλή των Ελλήνων, αλλά και όλους τους Έλληνες να βοηθήσουν ώστε να ενταθούν και άλλο οι προσπάθειες επαναπατρισμού των “μαρμάρων”. Να πείσουμε περισσότερο τη βρετανική Κυβέρνηση να μας δώσουν τα “μάρμαρα”. Βέβαια, όπως είπε η Μελίνα Μερκούρη, δεν θέλουμε να αδειάσουν τα Μουσεία. Δεν ζητάμε την επιστροφή ενός πίνακα ή ενός αγάλματος. Ζητάμε την αποκατάσταση ενός μοναδικού μνημείου. Και μην ξεχνάμε ότι με το να καθυστερεί η επιστροφή των “μαρμάρων”, μένει πίσω και το Μουσείο της Ακρόπολης.

Το όραμά μας είναι να γίνει εκείνο το παράξενο όνειρο πραγματικότητα. Να ξυπνήσω ένα πρωί και να δω τα μάρμαρα εκεί που ανήκουν. Και μέχρι τότε απαιτώ τον πέποντα σεβασμό και την κατάργηση της ονομασίας “Ελγίνεια μάρμαρα”. Τα “μάρμαρα” ανήκουν στην Ελλάδα, στον Παρθενώνα, στην πατρίδα μας και δεν επιτρέπεται να έχουν το όνομα του ανθρώπου που τα έβγαλε από την πατρίδα μας, χωρίς καμία τύψη. Είθε να δικαιωθεί η αξέχαστη και πολυαγαπημένη Μελίνα Μερκούρη και όλοι εκείνοι που πιστεύουν ότι τα “μάρμαρα του Παρθενώνα” ανήκουν στην Ελλάδα, είτε είναι Έλληνες είτε όχι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Τολόγο έχω Εφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Παπαδάκης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (Β΄ Αθήνας):

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, που είναι οι ανεπαρκείς ώρες διδασκαλίας των Ελληνικών και ιδιαίτερα των Αρχαίων ελληνικών, καθώς και της Ιστορίας. Σαν Έλληνας νοιώθω ντροπή, όταν βλέπω τους υπόλοιπους Ευρωπαίους να γνωρίζουν πολύ καλύτερα από εμάς την αρχαία ελληνική γλώσσα, τη γλώσσα των προγόνων μας, καθώς επίσης και την ιστορία του έθνους μας. Τη στιγμή που στην αρχή της δεκαετίας αυτής γίνονταν διαδηλώσεις υπέρ της αύξησης των διδακτικών ωρών των Αρχαίων ελληνικών από τους ευρωπαίους μαθητές, στην Ελλάδα γίνονταν διαδηλώσεις υπέρ της μείωσής τους. Αυτό είναι ντροπή για όλους μας. Αναρωτήθηκε ποτέ κάποιος τί φταίει; Όλοι μας έχουμε προσπαθήσει να δώσουμε απάντηση σ’ αυτό το ερώτημα και η απάντηση είναι ασφαλώς μία. Φταίει, κυρίως, η ανεπάρκεια των διδακτικών ωρών σ’ αυτά τα μαθήματα, καθώς και η έλλειψη ενδιαφέροντος από μέρους των μαθητών, πράγμα

το οποίο δημιουργείται από τη μονότονη διδασκαλία και την έλλειψη παιδαγωγικών γνώσεων από την πλευρά των καθηγητών.

Το σκεπτικό μου βασίζεται στη λογική: είναι δυνατόν να διδάσκονται δύο έως τρεις ώρες Αρχαία ελληνικά και περισσότερες ώρες τα δευτερεύοντα μαθήματα; Ας μη μιλήσουμε και για τη Γ΄ Λυκείου, όπου το μάθημα των Αρχαίων ελληνικών δεν διδάσκεται καν. Είναι δυνατόν να διδάσκεται η Ελληνική Ιστορία μόνο μία και δύο ώρες; Ο αντίλογος σ' αυτές τις ερωτήσεις είναι ότι είμαστε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν γίνεται να καταργηθούν τα δευτερεύοντα μαθήματα. Εγώ δεν είπα να καταργηθούν. Επομένως, εφ' όσον δεν γίνεται να μειωθούν οι ώρες διδασκαλίας των δευτερευόντων μαθημάτων, θα πρέπει να αυξηθούν κατά πολύ οι ώρες διδασκαλίας των Αρχαίων ελληνικών και της Ιστορίας.

Και τώρα, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της Ελληνικής Ιστορίας. Όλοι βλέπουμε την παντελή άγνοια που υπάρχει σε μεγάλο μέρος της ελληνικής νεολαίας σε θέματα ιστορίας. Αυτό δείχνουν και οι συχνές δημοσκοπήσεις που γίνονται. Ο λαμπρός πρόγονός μας, Ιωάννης Μακρυγιάννης, που έζησε το τελευταίο μέρος της περιόδου των 400 χρόνων σκλαβιάς κάτω από τον τουρκικό ζυγό, γνώριζε περισσότερα από ό,τι εμείς.

Αυτό φαίνεται και από τα απομνημονεύματα του Στρατηγού Μακρυγιάννη. Όταν κάποτε συνομιλούσε με κάποιον επώνυμο ευρωπαίο, του είπε: "Γι' αυτά πολεμήσαμε".

Ας αναρωτηθούμε, επιτέλους, τί φταίει. Για μένα τη μεγαλύτερη ευθύνη τη φέρουν οι συγγραφείς των σχολικών βιβλίων. Το μισό βιβλίο της Γ΄ Γυμνασίου της Ιστορίας αναφέρεται σε ξένα ιστορικά γεγονότα και όχι στην ελληνική ιστορία. Επίσης, το βιβλίο της Ιστορίας της Α΄ Λυκείου για τις μάχες του Μαραθώνα, των Θερμοπυλών, της Σαλαμίνας και για άλλες δεν αναφέρει ιδιαίτερα πράγματα, ούτε καν τα ονόματα των στρατηγών πλην του Λεωνίδα των Θερμοπυλών.

Ε, ε, φθάνει πια! Επιτέλους, ας ασχοληθούμε πραγματικά με την ιστορία μας. Γιατί λαοί που δεν γνωρίζουν την ιστορία τους, είναι υποχρεωμένοι να την ξαναζήσουν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αγγελική Κακαδάκη.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΚΑΔΑΚΗ (Αίγυπτος): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, σίγουρα όλοι γνωρίζετε ότι η Ελλάδα έχει πολλά διάσπαρτα σχολεία στο εξωτερικό. Τα σχολεία του εξωτερικού, όλα, παρουσιάζουν προβλήματα. Εγώ, δεν θα ασχοληθώ με τις άλλες χώρες, θα σας πω μόνο, τι γίνεται με τα σχολεία που είναι στην Αίγυπτο και ιδιαίτερα στην περιοχή που ζω και σπουδάζω. Έτσι, όπως είναι το πρόγραμμα και όπως διδάσκονται τα διάφορα μαθήματα με τις ανάλογες

ελλείψεις, εμείς αναγκασόμαστε να ακολουθούμε περισσότερο θεωρητική κατεύθυνση, με αποτέλεσμα να μη μπορούμε να φοιτήσουμε σε πανεπιστήμια πρακτικής κατεύθυνσης. Έτσι, παιδιά που θέλουν να φύγουν από την Αίγυπτο και να πάνε σε άλλα πανεπιστήμια εκτός Αιγύπτου δεν έχουν καμία δυνατότητα να μπουν σ' αυτά. Και δε μπορούν να μπουν ή να παρακολουθήσουν, γιατί δεν έχουν τις ανάλογες γνώσεις. Όταν δεν έχουν διδαχθεί μαθήματα πρακτικά, όπως Βιολογία, δεν μπορούν να μπουν στις ανάλογες σχολές, γιατί τα μαθήματα που διδάχθηκαν ήταν θεωρητικής κατεύθυνσης.

Όπως είναι γνωστό, η Ελλάδα είναι μια δημοκρατική χώρα. Έτσι, όπως τα ελληνόπουλα εντός Ελλάδας τυχαίνουν ανάλογης μόρφωσης, το ίδιο πρέπει να γίνεται και με τα ελληνόπουλα εκτός Ελλάδας.

Έχουμε ακόμη ένα θέμα στην Αίγυπτο με τα βιβλία. Αυτά έρχονται καθυστερημένα. Επίσης, οι καθηγητές δεν είναι οι ανάλογοι. Αναφέρω παράδειγμα χημικού που διδάσκει Μαθηματικά σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου.

Θέλω να εισακουστώ από τη Βουλή των Ελλήνων μέσω της Βουλής των Εφήβων και αυτή μια, η αγωνία κάποτε να σταματήσει. Στο σχολείο μου είμαστε οκτώ μαθητές, οι τέσσερις θέλαμε να πάμε θεωρητική κατεύθυνση και οι άλλοι τέσσερις θετική - πρακτική κατεύθυνση. Για τη θετική κατεύθυνση δεν υπήρχε καμία δυνατότητα. Έτσι, και οι οκτώ πήγαμε θεωρητική.

Παρακαλούμε, να μας βοηθήσετε, γιατί έχουμε και εμείς τα ίδια δικαιώματα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Πράγματι, η κυρία Κακαδάκη μας μετέφερε την αγωνία των παιδιών των σχολείων της διασποράς και την ευχαριστούμε. Πρέπει οι Έλληνες της διασποράς να βοηθηθούν, γιατί είναι μια μικρή κιβωτός του έθνους.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Στυλιανός Καραμπασιάκης.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΣΑΚΗΣ (Β΄ Αθηνών): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι.

Κατ' αρχήν, θέλω να ευχαριστήσω την Επιτροπή Προγράμματος που μας έδωσε την ευκαιρία να παρουσιαστούμε εδώ και να εκθέσουμε τις απόψεις μας.

Αναμφισβήτητα, τα προβλήματα της εκπαίδευσης είναι μεγάλα και πολλά.

Εγώ θα αναφερθώ μόνο σε ένα. Και θα αναφερθώ σε ένα φαινόμενο που ούτε στις προτάσεις της Επιτροπής δεν υπάρχει. Θα αναφερθώ στο φαινόμενο του "παπαγαλισμού". Φαινόμενο "παπαγαλισμού" στα σχολεία σε ό,τι αφορά στους μαθητές παρουσιάζεται συχνά. Αλλά φαινόμενα "παπαγαλισμού" παρουσιάζουν και οι καθηγητές. Έτσι, ο καθηγητής που παρουσιάζει το φαινόμενο του "παπαγαλισμού" μεταφέρει στο μαθητή ό,τι το βιβλίο λέει μέχρι την τελεία και το κόμμα και τίποτα περισσότερο. Τα αποτελέσματα του

“παπαγαλισμού” στο τέλος είναι ολέθρια. Γιατί, μαθητές απόφοιτοι Λυκείου, όταν έρθει η ώρα για να δώσουν εξετάσεις, δεν θυμούνται τίποτα, γιατί σε όλη τη διάρκεια του χρόνου είχε κυριαρχήσει ο “παπαγαλισμός”.

Πρώτα από όλα πρέπει να ξαναγραφούν από την αρχή συγκεκριμένα σχολικά βιβλία, έτσι ώστε να είναι πλήρως κατανοητά και με περισσότερη πρακτική προσέγγιση, όπου είναι αυτό δυνατόν.

Επίσης, να επιμορφώνονται οι καθηγητές ειδικά, σχετικά με τη μέθοδο κατασκευής ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου. Το να φτιάξεις μία ερώτηση επιλογής, ερώτηση “α’, β’, γ’, δ’”, όπως τις λέμε εμείς οι μαθητές, είναι σίγουρα το πιο εύκολο πράγμα στον κόσμο. Το δύσκολο είναι αυτή η ερώτηση να είναι επιτυχημένη και όχι τυφλοσούρτης. Πραγματικά, να εξετάζει ανώτερα επίπεδα της γνώσης των μαθητών, να εξετάζει και την κριτική τους ικανότητα και όχι μόνο μια γνώση που αναφέρεται σε κάποιο περιθώριο του σχολικού βιβλίου. Το να δανείζονται οι καθηγητές ερωτήσεις για τα διαγωνίσματα από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και τα βοηθήματα του εμπορίου, σίγουρα δεν είναι λύση.

Τέλος, απευθύνω έκκληση προς όλους τους αρμοδίους, προς το Υπουργείο Παιδείας, να δημιουργηθούν Εργαστήρια Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Πληροφορικής και να δοθούν χρήματα για προμήθεια χαρτιών, διαφανειών, σλάϊτς κ.λπ. σε όλα, μα όλα ανεξαιρέτως, τα Λύκεια της χώρας.

Η προσπάθεια για εποπτική παρουσίαση της γνώσης είναι αναμφισβήτητα το ισχυρότερο όπλο του εκπαιδευτικού ενάντια στον “παπαγαλισμό”.

Ήταν οι επισημάνσεις που ήθελα να κάνω σε αυτό το θέμα. Θεωρώ ότι όλοι όσοι εμπλέκονται, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, στην εκπαιδευτική διαδικασία, ξεκινώντας από το Υπουργείο Παιδείας και φτάνοντας και σε εμάς, τους μαθητές, είναι και θέμα νοοτροπίας και πρέπει να συνειδητοποιήσουμε τη σοβαρότητα του προβλήματος, πριν είναι αργά για πολλούς συμμαθητές μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Τον λόγο έχει Εφίβος Βουλευτής Άννα Χατζηγεωργίου.

ANNA ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ (Β΄ Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θα αναφερθώ, όπως και πολλοί άλλοι από εσάς στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, την οποία εγώ θα αποκαλούσα “εκπαιδευτικό πειραματισμό” εις βάρος της νεολαίας μας, του αυριανού μέλλοντος και ελπίδας της χώρας μας.

Δεν θα εμπλακώ στη χρονοβόρα διαδικασία, να αναφερθώ στα λάθη της μεταρρύθμισης, ούτε και σε μια σειρά από προτάσεις για τη διόρθωση πολλών λαθών, που σίγουρα θα μου πάρουν πολύ χρόνο και θα σας δημιουργήσουν ανία. Αλλά δεν μπορώ να μείνω σιωπηλή, μέσα σ’ αυτό το τραγικό φαινόμενο που συνάντησα χθές το απόγευμα. Να επισκεφθώ το σχολείο για να ενημερωθώ για τις βαθμολογίες των τάξεων

της Β΄ και Γ΄ Λυκείου των συμμαθητών και φίλων μου. Η κατάσταση ήταν απογοητευτική. Μαθητές που διέπρεψαν την προηγούμενη χρονιά, μαθητές που είχαν την τιμή να κρατήσουν και να σηκώσουν την ελληνική σημαία, ή να βρίσκονται δίπλα σ’ αυτή, απέτυχαν παταγωδώς στις εξετάσεις. Μαθητές του 18 και 19, ξαφνικά εμφανίζονται να έχουν βαθμολογίες γύρω στα 14 και 15 ή ακόμα και κάτω από τη βάση. Βέβαια, θα ήταν λάθος μου να παραλείψω το γεγονός ότι υπήρχαν και πολλές επιτυχίες μαθητών που πέρασαν σε όλα τα μαθήματα με βαθμό 19 και πάνω. Πραγματικά τους αξίζει ένα τεράστιο μπράβο. Όμως, μπορούμε να παραλείψουμε την πλειοψηφία των υπόλοιπων παιδιών που δεν κατάφεραν να φτάσουν στο επιθυμητό αποτέλεσμα; Μπορούμε να αφήσουμε αυτά τα παιδιά έξω από τη συζήτηση και τη σκέψη μας; Φυσικά όχι.

Γι’ αυτό, λοιπόν, επειδή θέλω να πιστεύω ότι όλα τα ελληνόπουλα είναι ίσα, όσον αφορά στην εκπαίδευση, παρακαλώ τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κύριο Ευθυμίου να σκύψει πάνω στα προβλήματα που εμφανίζει αυτή η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Ας προχωρήσει σε κινήσεις καλής θέλησης, όπως μείωση εξεταζόμενων μαθημάτων και στις δύο τάξεις, περιορισμό της εξεταστικής περιόδου, απόλυτη εξασφάλιση του αδιαβλήτου των εξετάσεων, προσεκτική επιλογή των βαθμολογητών. Και το πιο σημαντικό, ας ασχοληθεί με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσες ελληνικές οικογένειες, οι οποίες κάθε χρόνο εξαθλιώνονται οικονομικά, για να μπορέσουν να δώσουν την ευκαιρία στα παιδιά τους, να αποκτήσουν τα κατάλληλα εφόδια για να αντιμετωπίσουν την δύσκολη ζωή που τους περιμένει. Βέβαια, δεν θα πρέπει να παραλείψω να αναφερθώ και στην επιτακτική ανάγκη εξάλειψης του φαινομένου της παραπαιδείας στη χώρα μας. Ενός φαινομένου, που, ενώ κάποιοι παράγοντες του Υπουργείου Παιδείας υποστήριζαν ότι σχεδόν θα εξαλειφθεί, αντίθετα, παρατηρείται ολοένα αυξανόμενη εξάρτηση των μαθητών από την παραπαιδεία.

Θα παρακαλούσα, επίσης, τον κύριο Υπουργό να έρθει στη θέση μας και μάλιστα τον παροτρύνω να θυμηθεί τα παιδικά του χρόνια, όταν και αυτός επαναστάτησε, όπως δηλώνει, και θα πήγαινε κάποια φορά αδιάβαστος στο σχολείο, γιατί θα έβγαινε έξω με τους φίλους του, κάτι που σήμερα σπάνια μας δίνεται η ευκαιρία να το κάνουμε. Θα διαφωνούσε, ίσως, με μερικά χαρακτηριστικά του τότε εκπαιδευτικού συστήματος και θα επαναστατούσε για την καλύτερη του.

Γι’ αυτό, λοιπόν, από τη θέση αυτή της Εφίβου Βουλευτή, που μου δίνεται η δυνατότητα να μιλήσω και να παρουσιάσω τις απόψεις, τους φόβους και τις ελπίδες μου, τον παρακαλώ ξανά να αλλάξει ή να βελτιώσει κάποια από τα σημεία του συστήματος αυτού. Ας μη μας αναγκάσει να κλειστούμε με-

σα σε τέσσερις τοίχους ενός σπιτιού, με μόνο αυτοσκοπό το διάβασμα και τη βαθμοθηρία και ας μη μας κλέψει κάτι από την πηγή της νεότητάς μας. Ας μας αφήσει να συνδυάσουμε τη μάθηση με τη ζωντάνια που μας χαρακτηρίζει. Αυτό θα είναι το καλύτερο δώρο που μπορεί να μας προσφέρει.

Τον προσκαλώ, λοιπόν, να έρθει μαζί μας στον αγώνα που κάνουμε να κατακτήσουμε το αυριανό μέλλον μας. Ένα μέλλον που ελπίζω να μας επιτρέψει να ανοίξουμε τα φτερά μας, χωρίς το φόβο να κοπούν από τον υπερβολικό φόρτο της μάθησης. Ένα μέλλον που για εσάς τους μεγάλους η πόρτα που οδηγεί σε αυτό έχει πια κλείσει. Το μέλλον, λοιπόν, ανήκει σε εμάς τους νέους και να ξέρετε ότι δεν θα το διαπραγματευτούμε για κανένα και για τίποτε. Ευχαριστώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Τον λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαλαματή Ζιώγου.

ΜΑΛΑΜΑΤΗ ΖΙΩΓΟΥ (Νομός Κοζάνης): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι σε όλους γνωστό πως η μητρική γλώσσα δεν είναι απλό χρηστικό εργαλείο συνεννόησης, αλλά, κυρίως, μία πολιτιστική κοινωνική και ατομική αξία. Ένα καθοριστικό στοιχείο της ποιοτικής ζωής του ανθρώπου.

Ο πολιτισμός και η γλώσσα είναι δύο εξελισσόμενα στοιχεία, δύο δυναμικές οντότητες. Η γλώσσα είναι κάτι προσωπικό, αλλά και κάτι εθνικό. Στη γλώσσα, όπως και στα τραγούδια, εναποθηκεύεται ο πολιτισμός κάθε λαού, ο πολιτισμός που του αξίζει και του αρμόζει. Η γλώσσα αποτελεί το σχήμα μιας παράδοσης, που διασώζει και μεταβιβάζει αισθήματα, σύμβολα, συγκινησιακούς συνειρμούς και μύθους, ενσαρκώνει ένα τρόπο σκέψης και μία μορφή ζωής. Ο Ψυχάρης είχε πει: “Δύο πράγματα διαφοροποιούν ένα έθνος. Το ένα είναι τα φυσικά του σύνορα και το άλλο η γλώσσα”.

Ας μου επιτραπεί να αναφερθώ στο ρόλο και την προοπτική της δικής μας ελληνικής γλώσσας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατ’ αρχήν, πρέπει να ξεφύγουμε από τις παραπλανητικές θεωρίες, σχετικά με την υποβαθμισμένη ή κατώτερης ποιότητας γλώσσα μας. Όχι, έχουμε μία υπέροχη γλώσσα στην οποία καθρεφτίζεται η ιστορία μας, τα σημαντικά πρόσωπα που πέρασαν από την χώρα μας, τον πολιτισμό μας, ο οποίος ήταν ένας από τους φωτοδότες ολόκληρης της ανθρωπότητας. Πρέπει να είμαστε υπερήφανοι για την γλώσσα μας και όχι να νοιώθουμε μειονεκτικά.

Ο ρόλος, λοιπόν, που καλείται να διαδραματίσει η ελληνική γλώσσα, στο πλαίσιο της πολιτισμικής και πολύγλωσσης Ευρώπης, είναι πολύ σημαντικός. Άλλωστε, οι αξίες στις οποίες στηρίχτηκε ο σύγχρονος ευρωπαϊκός πολιτισμός είναι εκφρασμένες σε ελληνικά κείμενα και στην ελληνική γλώσσα. “Η γλώσσα είναι το αίμα του πνεύματος”, όπως είχε πει κάποτε ένας διανοητής και “η ελληνική είναι το αίμα του ευρωπαϊκού πνεύματος”.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι στην Ευρώπη

δεν προσερχόμαστε σαν ικέτες και επαίτες ευρωπαϊκών μονάδων ECU, αλλά ως ισότιμοι Ευρωπαίοι. Επειδή, όμως, η ελληνική γλώσσα έχει μικρή επικοινωνιακή αξία, πιστεύω ότι η γλωσσική πολιτική μας πρέπει να βασιστεί στα εξής στοιχεία: αμυντική πολιτική στην τάση κυριαρχίας των γλωσσών των ισχυρών και μεγάλων χωρών. Γι’ αυτό πρέπει να δημιουργηθούν κίνητρα για να μαθαίνουν αλλόγλωσσοι την ελληνική γλώσσα. Ακόμη, πρέπει να υπάρχει ένταση και συντονισμός των ενεργειών για να μην καταργηθεί η διδασκαλία της Αρχαίας ελληνικής γλώσσας στα γυμνάσια της Ευρώπης, αλλά αντιθέτως να πληθύνουν οι διδασκαλίες της κλασικής φιλολογίας και στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Πρέπει να οργανωθεί συστηματικότερα η μετάφραση και η κυκλοφορία σύγχρονων ελληνικών λογοτεχνικών έργων στις ευρωπαϊκές χώρες, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στον ευρωπαίο να έρθει σε επαφή με το ελληνικό πνεύμα και στη συνέχεια να μάθει και την ελληνική γλώσσα. Χρειάζεται να δώσουμε μεγαλύτερη έμφαση στις γλωσσικές επιστήμες στον τόπο μας.

Αν τα προαναφερόμενα επιτευχθούν, τότε θα αποκατασταθεί μακροπρόθεσμα το χαμένο κύρος της γλώσσας μας στο εξωτερικό και θα νοιώθουμε την ικανοποίηση ότι μεταβαλλόμαστε σε πρωτοπόρους και όχι σε ουραγούς των εξελίξεων. Θα αποκτήσουμε ισχυρότερα αντισώματα από την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση κάθε ξενικού στοιχείου. Παράλληλα, ανοίγεται για τη νεολαία της χώρας μας ένας στίβος. Πρέπει επιτέλους να αντιληφθούμε, οι σημερινοί νεοέλληνες, το βάρος της πολιτισμικής κληρονομιάς μας και να εργαστούμε για την αποκατάσταση του κύρους και της αξιοπρέπειάς μας. Είμαστε Έλληνες παιδιά, ας αγωνιστούμε. Ίσως να είμαστε ο μοναδικός λαός που μπορεί καλύτερα με αγώνες να πετύχει αυτό που θέλει. Άλλωστε, αυτό οι προγονοί μας το είχαν αποδείξει στο παρελθόν περίτρανα. Τώρα, ήρθε η σειρά μας, ας πάρουμε τη σκυτάλη, μπορούμε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Χαίρομαι που μία έφηβος από την Πτολεμαΐδα θέτει το θέμα της γλώσσας. Θέλω να σας πω ότι αυτό μου κάνει ιδιαίτερη εντύπωση και πρέπει να πω ότι στην Επιτροπή των Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων δεν έχει έρθει ακόμη το θέμα της γλώσσας. Χαίρομαι, λοιπόν, που η Βουλή των Εφήβων το θέτει με τέτοιο πολύ στενότερο τρόπο. Είναι ένα μήνυμα αυτό για μας.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Ελένη Λαμπάκη.

ΕΛΕΝΗ ΛΑΜΠΑΚΗ (Β’ Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, φίλοι και φίλες, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση προκάλεσε κινητοποίηση, απασχόλησε τα Μ.Μ.Ε., κατηγορήθηκε αρκετά δικαιολογημένα για το εξοντωτικό διάβασμα που απαιτεί, για την έλλειψη ελεύθερου χρόνου και για την οικονομική αφαιμάξη από τα φροντιστήρια. Για άλλη μία φορά, όμως, κανένας δεν αντέδρασε μπροστά στην αδιαφορία για την καλλιέργεια των μαθητών. Για να γίνει κατανοητή αναφέρομαι στη βαθμοθηρία.

Η επιθυμία διάκρισης και υψηλής απόδοσης υπήρχε και στην αρχαιότητα. Στη σύγχρονη εκπαιδευτική πορεία της Ελλάδας οι καλοί βαθμοί αντιμετωπίζονται ως υπέρτατη ευχαρίστηση. Θεωρούνται επιβράβευση για τις προσπάθειες του μαθητή και ένα επιπλέον κίνητρο για μελέτη. Αυτό φυσικά το αποδέχονται όλοι, γιατί σε ποιον δεν αρέσει να παίρνει 19 και 20. Εγώ, όμως, θεωρώ τη βαθμοθηρία, που ξεπερνά τα όρια της προσωπικής ευχαρίστησης, ως μέσο εξόντωσης του συμμαθητή, που θεωρείται πλέον αντίπαλος. Κανείς δεν παραδέχεται ανοιχτά ότι επιθυμεί τη διάκριση. Όλοι προτάσσουν ως κίνητρο την εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο και δικαιολογούνται, γιατί ο “σκοπός αγιάζει τα μέσα”. Και ποια είναι τα μέσα; Πίεσεις στους καθηγητές για πρωμοδότηση δύο και τριών βαθμών, γραπτή επανεξέταση για βελτίωση του 18 και 19, κριτική στους καθηγητές, που δεν παραβλέπουν τα λάθη. Όμως, άλλες ενέργειες αποδεικνύουν περίτρανα ότι αυτό που απασχολεί είναι ο θρίαμβος της υπεροχής. Πολλοί δεν κρύβουν τη ζήλια τους, όταν κάποιος έχει μεγαλύτερο βαθμό και για να δικαιολογήσουν την υποτιθέμενη αποτυχία τους, φαντάζονται ότι αδικήθηκαν. Κάποιοι άλλοι, ευτυχώς ελάχιστοι, επιτίθενται ανοιχτά στους συμμαθητές τους αμφισβητώντας την αξία τους, κατηγορώντας τους ότι παίρνουν τους βαθμούς από εύνοια καθηγητών, για να αποδείξουν ότι εκείνοι είναι οι μοναδικοί. Ποιοι είναι, λοιπόν, αυτοί οι μαθητές; Δεν πρόκειται παρά για ποσοστό μικρότερο του 20% των μαθητών της τάξης και είναι όλοι τους άριστοι του 19 και του 20. Αυτό αποδεικνύει ότι η χώρα του Ολυμπιακού πνεύματος και της ευγενούς άμιλλας δεν μπορεί να εξασφαλίσει στους μαθητές της παιδείας ανάλογη με το παρελθόν της. Αποδεικνύει, επίσης, ότι όποιος έχει καλούς βαθμούς, δεν έχει απαραίτητα καλή συμπεριφορά.

Δεν απευθύνομαι σε νομοθέτες, γιατί οι νόμοι δεν λύνουν τα ουσιαστικά προβλήματα. Απευθύνομαι σε όλους μας. Πρέπει εμείς να αλλάξουμε νοοτροπία. Ας μην αφήσουμε την εφήμερη δόξα του απουσιολόγου να αλλοτριώσει τις σχέσεις μας. Τα βραβεία και τα αριστεία δεν αξίζουν τίποτα μπροστά στην ανθρωπιά και στη φιλία, η οποία κινδυνεύει να εκλείψει από τις μαθητικές σχέσεις. Ας μην αφήσουμε τους βαθμούς να μπουν ανάμεσά μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Νικολίτσα Κουτρούλη.

ΝΙΚΟΛΑΪΤΣΑ ΚΟΥΤΡΟΥΛΗ (Νομός Ηλείας):
Αγαπητοί συνάδελφοι και φίλοι, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ και εγώ σε ένα πολυσυζητημένο θέμα, όπως είναι αυτό της μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος. Μία μεταρρύθμιση που περισσότερο δεινά φέρνει παρά ωφέλειες. Εξίσου, πρέπει να σημειωθεί ότι είναι πολύ καλύτερο από αυτό των δεσμών, αλλά δεν παύει να είναι το ίδιο ψυχοφθόρο και κουραστικό.

Μόλις άκουσα για την αλλαγή του εκπαιδευτικού

συστήματος, όταν ακόμη ήμουν στο Γυμνάσιο, ένοιωθα χαρούμενη, γιατί νόμιζα ότι τα πράγματα θα άλλαζαν και οι μαθητές που πραγματικά τους άξιζε, θα εισάγονταν στο Πανεπιστήμιο. Στη συνέχεια, όμως, όταν έφτασα στο Λύκειο, κατάλαβα τις πραγματικές δυσκολίες που θα αντιμετώπιζα. Ιδιαίτερα φέτος στη Β' Λυκείου, μπορώ να πω ότι ήταν μία κουραστική τάξη. Τα θέματα που εξεταστήκαμε δεν ήταν ιδιαίτερα δύσκολα, εκτός από μερικά μαθήματα, όπως η Άλγεβρα. Εδώ, θα μπορούσα να τονίσω τη μειονεκτικότερη θέση στην οποία έχουν περιέλθει τα παιδιά της θεωρητικής κατεύθυνσης, τα οποία καλούνται να εξεταστούν σε μαθήματα, όπως Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Γεωμετρία, Άλγεβρα, τα οποία περιέχουν και κάποιες πολύ ειδικευμένες γνώσεις. Σε αντίθεση τα παιδιά της θετικής κατεύθυνσης εξετάζονται σε στοιχειώδη μαθήματα, όπως Κείμενα, Έκθεση, Αρχαία, οπότε μπορούμε να διακρίνουμε μία αντίφαση που, όμως, στοιχίζει αρκετούς βαθμούς στους μαθητές της θεωρητικής κατεύθυνσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αυξάνεται η παραπαιδεία, γεγονός το οποίο συντελεί στο να βελτιώνεται το επίπεδο των μαθητών και συγχρόνως να δυσκολεύουν τα θέματα. Είναι παράλογο να εξεταζόμαστε για ένα μήνα σε τόσα πολλά μαθήματα. Σίγουρα, βέβαια, δεν συνιστώ να γράφουμε μέρα παρά μέρα και να έχουμε τελειώσει σε δύο εβδομάδες, όπως έγινε πέρυσι. Μία μείωση, όμως, των μαθημάτων από 14 σε 8 θα ήταν, σίγουρα, η καλύτερη λύση.

Παράλληλα, θα ήθελα να τονίσω ότι δεν υπήρξε η κατάλληλη προετοιμασία από το Γυμνάσιο, αλλά ξαφνικά οδηγηθήκαμε σε ένα νέο σύστημα, χωρίς να υπάρχει κατάλληλη υποδομή. Η μεταρρύθμιση θα έπρεπε να γίνει σταδιακά. Το κράτος υποστηρίζει ότι ανήκουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και γι' αυτό σωστά επιδιώκει μία αναβάθμιση, έτσι ώστε να ανταπεξέλθουμε στις δυσκολίες και να μπορέσουμε να συναγωνιστούμε στις εργασιακές θέσεις τους ευρωπαϊούς συνομηλικούς μας ενόψει της ΟΝΕ. Αλλά κανείς δεν αναλογίζεται τις συνθήκες της δικής μας εκπαίδευσης. Ας δοθούν, τέλος πάντων, ίσες ευκαιρίες σε όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει όλοι να καταλάβουν ότι δεν θέλουμε έτοιμες θέσεις και διορισμούς, αλλά με την αξία μας να καταφέρουμε ό,τι ονειρευόμαστε. Οι αρχαίοι προγονοί μας έλεγαν “τα αγαθά κόποις κτώνται”. Ας υιοθετούμε ότι αυτή η απάνθρωπη διαδικασία, στην οποία υποβλήθηκαμε, κάτι θα μας προσφέρει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αναστασία Παπαδοπούλου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης):
Αξιότιμοι κύριοι και αγαπητοί φίλοι, ζούμε σε μία εποχή που χαρακτηρίζεται από την έκπτωση των ηθικών αξιών και την άνθηση μεγάλων κοινωνικών προβλημάτων, όπως ο κοινωνικός ρατσισμός, η πολιτική και θρησκευτική μισαλλοδοξία, η άρνηση στη γνώση, ο φανατισμός και ο αναλφαβητι-

σμός. Για όλα αυτά τα προβλήματα, η παιδεία είναι ένα βασικό φάρμακο. Όμως, χρειάζεται να την ανανεώσουμε, ώστε να αποκτήσει μία καινούργια δυναμική και να μας δώσει τη δυνατότητα να τη βελτιώσουμε, στο μέτρο του δυνατού, στον τόπο μας και να αποτελέσει υλικό για να χτίσουμε το όραμά μας για μία κοινωνία πλημμυρισμένη από υψηλά ιδεώδη.

Μου προκαλεί λύπη το γεγονός ότι έχει χαθεί από τους περισσότερους η δίψα για γνώση. Έχουμε αφοσιωθεί με τέτοια προσήλωση στις εξετάσεις, που κινδυνεύουμε να χάσουμε το πραγματικό νόημα της παιδείας. Οι περισσότερες γνώσεις που αποκτούμε είναι εφήμερες και η αδιαφορία των μαθητών έκδηλη.

Επιπλέον, η σχολική κοινωνία αδυνατεί να αφομοιώσει τα παιδιά με κινητικές δυσκολίες, δυσμορφικά προβλήματα, διαφορετικό θρησκευμα ή όσα ήρθαν στην Ελλάδα για ένα καλύτερο μέλλον. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι ο ρατσισμός και η μισαλλοδοξία αποτελούν βιασμό ψυχής και οι συνέπειές τους είναι ολέθριες. Η παιδεία είναι το όπλο μας.

Για την ανανέωση της παιδείας θα παίξει σημαντικό ρόλο η ανανέωση των σχολικών θεσμών. Μπορούμε να ιδρύσουμε στα σχολεία μας τμήματα αλληλογραφίας με σχολεία και πανεπιστήμια του εξωτερικού. Να συγκροτηθούν ομάδες εργασίας για την ενημέρωση της σχολικής κοινότητας στα θέματα της επικαιρότητας. Οι εκπαιδευτικές εκδρομές και η οργάνωση ομιλιών από πανεπιστημιακούς στα σχολεία θα βοηθήσει στην αφύπνιση όλων μας. Όλα τα παραπάνω συμβάλλουν στην εσωτερική μας καλλιέργεια και στην ανάπτυξη του διαλόγου, ώστε να μην είμαστε άνθρωποι με παρωπίδες, να δεχόμαστε χωρίς προκατάληψη την άποψη του διπλανού μας και να διευρύνουμε τον τρόπο σκέψης μας.

Για τη διοργάνωση των παραπάνω εκδηλώσεων θα μπορούσαν να διοριστούν περισσότεροι εκπαιδευτικοί που θα έχουν σαν στόχο τους την ποιοτική αναβάθμιση του μαθήματος που κατέχουν και την παροχή βοήθειας στους μαθητές που προέρχονται από άλλες χώρες. Θα πρέπει να αποκτήσουμε όλοι κοινωνική ευαισθησία. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να επισκεπτόμαστε ιδρύματα, όπως τα “Χωριά S.O.S.”. Έτσι, θα διαμορφώσουμε κοινωνική συνείδηση και θα πλήξουμε το ρατσισμό. Η παιδεία θα μας βοηθήσει να δώσουμε ελπίδα σε όσους μας χρειάζονται.

Πολλά παιδιά που ανήκουν σε διαφορετικό θρησκευμα, αποχωρούν την ώρα των θρησκευτικών από την τάξη. Στόχος μας πρέπει να είναι η καταπολέμηση της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας, στο βαθμό που υπάρχει μέσα στη σχολική κοινωνία. Το σύνολο θα πρέπει να αντιμετωπίζει όλα του τα μέλη με όμοιο τρόπο.

Προσωπικά, δεν νομίζω ότι η ελληνική κοινωνία είναι ώριμη για την κατάργηση του μαθήματος των θρησκευτικών. Γι’ αυτό προτείνω τη διαφοροποίησή του. Θα ήταν ωφέλιμη η συγγραφή ενός βιβλίου που να

αναφέρει τις αντιλήψεις όλων των αναγνωρισμένων από το κράτος θρησκειών. Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση αυτής της πρότασης είναι η αποδέσμευση από κάθε προκατάληψη, ο αμοιβαίος σεβασμός και το ίσο δικαίωμα όλων για τη διαμόρφωση της μορφής και του περιεχομένου αυτού του βιβλίου. Στόχος είναι όλοι οι μαθητές, ανεξαρτήτως θρησκευματος να έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν το μάθημα.

Αλλαγές σαν τις παραπάνω θα δώσουν μια νέα πνοή στην παιδεία. Θα διευρυνθεί ο τρόπος σκέψης μας και θα καταπολεμήσουμε πολλά προβλήματα. Απώτερος σκοπός είναι να υλοποιήσουμε τα όραμάτα μας και να δούμε, επιτέλους, το ρυάκι να μετατρέπεται σε χείμαρο γνώσης και τη θέληση για μάθηση σε λαχτάρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αθηνά - Αριστερά Ζιώρα.

ΑΘΗΝΑ - ΑΡΙΣΤΕΑ ΖΙΩΡΓΑ (Νομός Μεσσηνίας): Κύριε Πρόεδρε, κατάγομαι από τη Χώρα Μεσσηνίας. Θα ήθελα να αναφερθώ στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα δικά μας σχολεία. Οι αρχαίοι μας πρόγονοι έλεγαν “παιδεία και χρόνου μακρού και κόπου ου μικρού και τύχης δεί τε λαμπράς”. Πραγματικά, έτσι είναι για εμάς εκεί κάτω. Πρέπει να έχει μεγάλη τύχη κάποιος, για να έχει τις ίδιες ευκαιρίες με τα παιδιά της πρωτεύουσας και των μεγάλων πόλεων.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι κτηριακά και λειτουργικά. Θα σας φέρω ένα παράδειγμα. Το σχολείο στο οποίο φοιτώ βρίσκεται απέναντι από το νεκροταφείο. Όταν βγαίνουμε στο μπαλκόνι αντικρύζουμε τους σταυρούς και τα κυπαρισσάκια. Όλα τα παιδιά θέλουν ο χώρος που φοιτούν να είναι όμορφος. Κάποιος ποιητής έλεγε: “απλόχωρα χτίστε τα σχολεία, ευάερα και ευήλια”.

Τον τελευταίο καιρό παρατηρείται μια απέχθεια των παιδιών προς το σχολείο. Ποιο παιδί θα ήθελε να φοιτά σε ένα σχολείο μισογκρεμισμένο με σιδερόφρακτα παράθυρα; Με σπασμένα θρανία; Είναι ένας χώρος εχθρικός που απωθεί τα παιδιά. Εγώ αρνούμαι να φοιτήσω σε ένα τέτοιο σχολείο.

Εκτός από τα κτηριακά, αντιμετωπίζουμε και πολλά λειτουργικά προβλήματα. Στο σχολείο μας η πρώτη ξένη γλώσσα είναι τα Γαλλικά. Φέτος, δεν είχαμε καθηγήτρια Γαλλικών. Ακούσαμε στις ειδήσεις ότι από του χρόνου θα εξετάζονται και τα Γαλλικά στις πανελλήνιες εξετάσεις. Πώς θα μπορούσαμε να εξεταστούμε σε αυτή τη γλώσσα; Πώς θα αποκτήσουμε το μεγάλο βαθμό που απαιτείται για τη είσοδό μας στα πανεπιστήμια;

Δεν ξέρω, εάν έχετε ακούσει για το πρόγραμμα Αγωγής υγείας. Στο σχολείο μας έγινε μια τέτοια εργασία, αλλά δεν βρήκε από την Πολιτεία την αρωγή και υποστήριξη που περιμέναμε. Θα ήθελα να παρακαλέσω την κυβέρνηση που ασχολείται με αυτά τα θέματα: Τα σχολεία της επαρχίας ζητούν βοήθεια. Αγαπώ το σχολείο μου και θέλω να φοιτώ σε

αυτό, αλλά με τον τρόπο του με διώχνει, με κάνει να το θεωρώ ξένο. Δεν μπορώ να φοιτώ σε ένα γκρίζο και μουντό χώρο. Θέλουμε τη βοήθειά σας για να διαμορφώσουμε σιγά - σιγά τα σχολεία μας. Η παιδεία είναι το οξυγόνο της ζωής μας. Ο κάθε άνθρωπος έχει τα πιστεύω του. Το σχολείο θα τον βοηθήσει να τα εξωτερικεύσει. Η Πολιτεία να δώσει την πολύτιμη βοήθεια και αρωγή στα σχολεία της επαρχίας, ώστε τα παιδιά να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με τα υπόλοιπα. Να μπορούμε πραγματικά να λέμε ότι κερδίσαμε κάτι από το σχολείο. Ότι εκτός από την παρέα και τη φιλία, κερδίσαμε γνώση και μόρφωση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ακριβή Βλαχοπούλου.

ΑΚΡΙΒΗ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ηλείας): Κύριε Πρόεδρε, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, όλοι έχουμε έρθει για να εκθέσουμε τους προβληματισμούς μας και να ευχηθούμε να εισακουστούν οι προτάσεις μας.

Θα ξεκινήσω με ένα ρητό των αρχαίων προγόνων μας: “Νους υγιής εν σώματι υγιεί”. Αυτό το ρητό το έκαναν τρόπο ζωής τους και εύρισκε την απόλυτη εφαρμογή του, κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν το σημαντικότερο γεγονός, όπου εκφράζονταν απόλυτα το αθλητικό ιδεώδες. Στην εποχή μας, παρά την εμπορευματοποίηση του αθλητισμού, οι περισσότεροι αθλητές, πιστεύω ότι αγωνίζονται για τη δόξα και την ικανοποίηση της νίκης στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Εμείς, σήμερα, βρισκόμαστε ενώπιον των Ολυμπιακών Αγώνων που προσμένουμε με αγωνία. Μετά από 100 και πλέον χρόνια, οι Ολυμπιακοί Αγώνες επιστρέφουν στη χώρα που τους γέννησε, αλλά δεν γυρνούν στην ιδιαίτερη πατρίδα τους, την Αρχαία Ολυμπία. Πολλοί έχουν την επιθυμία να διεξάγονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες για πάντα στην Ελλάδα, δηλαδή, στην Αθήνα, αφού επίκεντρο όλων αποτελεί η πόλη αυτή. Τα έργα που μέχρι στιγμής έχουν γίνει για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2000 αφορούν μόνο στην Αθήνα. Αν γίνονταν κάποια και στην επαρχία, ίσως να υπήρχε μεγαλύτερη ανάπτυξη. Η γενέτειρα Ολυμπία δεν έχει να παρουσιάσει σχεδόν κανένα έργο. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις είναι ανύπαρκτες στην επαρχία. Η Ολυμπία, τιμηκά τουλάχιστον, θα έπρεπε να μετατραπεί σε παγκόσμιο κέντρο αθλητισμού και σε κέντρο των μελλοντικών Ολυμπιακών Αγώνων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα υπονόμησης της Ολυμπίας είναι και η πρόσφατη μεταφορά, από την Ολυμπία στην Αθήνα, του μελλοντικού Διεθνούς Οργανισμού Εκεχειρίας. Το αθλητικό ιδεώδες των Ολυμπιακών Αγώνων για την Ελλάδα έχει μειωθεί σημαντικά, αφού σε αυτήν γεννήθηκαν.

Υπάρχει ακόμα χρόνος να γίνει βελτίωση της κατάστασης στην επαρχία και χρόνος για τη δημιουργία έργων, ιδιαίτερα στην Ολυμπία. Με λύπη τους, πολλοί νέοι της επαρχίας διαπιστώνουν ότι δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με τους νέους της Αθήνας. Ας μη συμβεί αυτό και στους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε αυτήν την παγκόσμια

γιορτή του αθλητισμού και του πνεύματος. Ας καταλάβουμε όλοι, ότι η Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα. Ευχαριστώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστώ την Ακριβή, που έθεσε το θέμα των Ολυμπιακών Αγώνων, θα ήθελα τώρα να κάνω κάποιες παρατηρήσεις επί του θέματος.

Την υπογραφή για τη διεκδίκηση των Ολυμπιακών Αγώνων την έθεσε το 1994, όταν ήμουν Υφυπουργός Αθλητισμού. Η μοναδική σκέψη, που με ώθησε στη διεκδίκηση των Ολυμπιακών Αγώνων, ήταν οι νέοι της Ελλάδας.

Το θέμα της μόνιμης διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα τέθηκε από τον αείμνηστο Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Καραμανλή, αλλά η ΔΟΕ δεν το δέχθηκε. Θα ήθελα να σας δώσω ένα παρήγορο μήνυμα, σχετικά με την αρχαία Ολυμπία. Υπάρχουν θεσμοί που ψήφισε η Βουλή των Ελλήνων: πρώτα - πρώτα προβλέπεται με νόμο η αναβάθμιση της τελετής της αφής της Ολυμπιακής φλόγας, η ανέγερση και η αναβάθμιση μουσείων και αθλητικών χώρων στην Ολυμπία. Απ’ όσο γνωρίζω, ο Διεθνής Οργανισμός Εκεχειρίας πρόκειται να υλοποιηθεί στην περιοχή της Ολυμπίας. Ακόμη, μια άλλη πρόταση για την αρχαία Ολυμπία είναι το ολυμπιακό φεστιβάλ νέων. Δεκαπέντε χιλιάδες έφηβοι αθλητές, από εδώ και πέρα, θα έρχονται στην Αρχαία Ολυμπία, από όλο τον κόσμο, κάθε τετραετία για να αναβιώσουν τα 8 Ολυμπιακά Αγωνίσματα. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, διότι προσφέρει τόνωση στους νέους και στο ολυμπιακό πνεύμα, πράγμα πολύ σημαντικό.

Θέλω, επίσης, να πιστεύω ότι σύντομα το Ολυμπιακό Μουσείο της Λαζάνης, που φιλοξενεί πολλά αρχαία αγάλματα της χώρας μας, θα μεταφερθεί στην Ολυμπία και ότι γρήγορα τα μάρμαρα του Παρθενώνα θα επιστραφούν στην πατρίδα μας. Ίσως, εάν η έδρα της ΔΟΕ ήταν στην Αρχαία Ολυμπία, τα οφέλη για την πατρίδα μας να ήταν πολλά.

Η χώρα μας μόνιμως θα έχει μία πολιτιστική ολυμπιάδα. Πολιτιστική ολυμπιάδα είναι το μεσοδιάστημα μεταξύ των δύο χρονολογιών που γίνονται οι Ολυμπιακοί αγώνες. Το μεσοδιάστημα ονομάζεται Ολυμπιάδα. Στο μεσοδιάστημα, λοιπόν, από εδώ και πέρα όλων των Ολυμπιακών που θα γίνονται, η χώρα μας θα διοργανώνει την πολιτιστική Ολυμπιάδα. Αυτό σημαίνει καλλιτεχνικά μεγάλα γεγονότα, πνευματικές ανταλλαγές, θέματα Μουσείων, πολιτισμού, γλώσσας, γνώσης κ.λπ. Συνεπώς, θα γίνεται και πολιτιστική Ολυμπιάδα που δεν υπάγεται, όμως, στο ολυμπιακό φεστιβάλ νέων. Η χώρα δεν έχει μεγαλύτερη πρόκριση για την ερχόμενη τετραετία. Είναι το κυρίαρχο γεγονός που θα το ζήσει η γενιά σας.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Αναστάσιος Μαρίνης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΡΙΝΗΣ (Νομός Κορινθίας):
Αξιότιμε

κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι. Εγώ θα ήθελα να σας μιλήσω για τον πολιτισμό και πώς αυτός θα μπορούσε να ακμάσει ξανά στην Ελλάδα, γιατί όπως είπε και ο αιώνιος έφηβος ο κ. Σαμαράκης, η Ελλάδα μπορεί να έδωσε τα φώτα του πολιτισμού σε ολόκληρο τον κόσμο, ωστόσο δεν κράτησε ούτε μια μικρή σπίθα για τον εαυτό της.

Στη σημερινή εποχή παρατηρούμε μία ηθική κατάπτωση τόσο στους νέους, όσο και στους μεγαλύτερους και αυτό συμβαίνει γιατί:

Πρώτον, οι Έλληνες προσπαθούν να μιμηθούν τον τρόπο ζωής των ξένων.

Δεύτερον, οι δεσμοί μεταξύ των μελών της οικογένειας δεν είναι δυνατοί, γι' αυτό και δημιουργήθηκε το περιβόητο χάσμα των γενεών. Τρίτον, υπάρχει μία αποστροφή από τις ηθικές αξίες που κυριαρχούσαν σε όλη την πορεία του ελληνισμού, όπως η τιμιότητα, καθώς οι περισσότεροι σήμερα προσπαθούν να εξαπατήσουν κάποιον άλλο για να αποκτήσουν οικονομικά οφέλη.

Επίσης, κάτι πολύ σημαντικό είναι ότι οι σημερινοί νέοι δεν μαθαίνουν σωστά την ιστορία και πιστεύω πως, όπως, στις προηγούμενες γενιές υπήρχαν πολλοί αγράμματοι, λόγω διάφορων κοινωνικών και οικονομικών καταστάσεων και πολλοί λαοί μας αποκαλούσαν αγράμματους, σε μερικά χρόνια, καθώς οι νέοι δε μαθαίνουν σωστά Ιστορία, θα μας αποκαλούν ανιστόρητους, πράγμα που πιστεύω ότι θα είναι καταστροφικό για τη διατήρηση της ενότητας, της κοινής ελληνικής συνείδησης και του πολιτισμού μας, καθώς διάφορα γεγονότα που συνέβησαν στο παρελθόν, όπως η κοινή εκστρατεία των Ελλήνων εναντίον των Περσών με αρχηγό τον Αλέξανδρο, η επανάσταση του 1821, μας δείχνουν ότι πρέπει να είμαστε ενωμένοι και όχι να βρισκόμαστε σε διαρκή διαμάχη για την ικανοποίηση των προσωπικών μας συμφερόντων.

Τώρα, γιατί συμβαίνει αυτό; Μα, είναι πολύ απλό. Γιατί οι καθηγητές που διδάσκουν Ιστορία στο σχολείο είναι κάθε άλλο παρά ιστορικοί. Για παράδειγμα, στο δικό μου Λύκειο το μάθημα της Ιστορίας γινόταν από Θεολόγο. Δεν είναι δυνατόν, λοιπόν, το μάθημα της Ιστορίας που είναι και από τα πιο βασικά μαθήματα να διδάσκεται από Θεολόγους, οι οποίοι πραγματικά είναι άσχετοι με το αντικείμενο.

Ακόμα, οι σημερινοί Έλληνες εκτός από το ότι δεν χρησιμοποιούν ούτε το 1/5 από το ελληνικό λεξιλόγιο, έχουν υιοθετήσει διάφορες λέξεις από άλλες γλώσσες, τα αγγλικά, τα γαλλικά, αλλά και τα τούρκικα. Ωστόσο, το μεγαλείο της ελληνικής γλώσσας φαίνεται από το γεγονός ότι χιλιάδες ελληνικές λέξεις υπάρχουν στην αγγλική γλώσσα και ακόμη ότι το επίσημο λεξιλόγιο διάφορων επιστημών, όπως των Μαθηματικών και της Ιατρικής ανά τον κόσμο, είναι ελληνικό. Επίσης, πολλές ονομασίες διάφορων τοποθεσιών είναι παρμένες από την ελληνική

γλώσσα, όπως, ο ποταμός Αμαζόνιος που η ονομασία αυτή είναι παρμένη από τις αμαζόνες και ο ποταμός Μισισσιπής που η ονομασία του προέρχεται από το σχήμα της κοίτης του ποταμού που μοιάζει με μισό ίππο κ.ά. Πιστεύω, ότι θα έπρεπε να ενισχυθεί η διδασκαλία των αρχαίων σε όλα τα σχολεία, γιατί έτσι το 1/5 θα μπορούσε να γίνει 2/5 - 5/5.

Επιπλέον, δεν γίνονται πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, και ιδιαίτερα στην επαρχία, καθώς στις περισσότερες ελληνικές πόλεις δεν υπάρχουν αίθουσες πολιτιστικών εκδηλώσεων, και ακόμα χειρότερο δεν υπάρχουν θέατρα.

Κατά τη γνώμη μου, σε κάθε πόλη θα έπρεπε να υπάρχουν τουλάχιστον δύο θέατρα. Ένα για τους θερινούς μήνες, υπαίθριο, και ένα για τους χειμερινούς, κλειστό. Βεβαίως, εάν υπάρχει κάποιο αρχαίο θέατρο, θα έπρεπε να γίνει η αναστήλωσή του. Προσωπικά πιστεύω, ότι το θέατρο είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξη των ανθρώπων. Και, όπως έλεγαν οι αρχαίοι μας πρόγονοι, “μετά από την παράσταση ο θεατής έφευγε από το θέατρο βελτιωμένος”. Δηλαδή, στόχος του θεάτρου δεν ήταν μόνο η ψυχαγωγία, αλλά πάνω απ' όλα η πνευματική καλλιέργεια του θεατή.

Επίσης, η πολιτιστική ανάπτυξη του επιπέδου της χώρας μας θα μπορούσε να επιτευχθεί με την οργάνωση πολλών εκπαιδευτικών εκδρομών, μέσω των σχολείων και με τη δημιουργία σε κάθε πόλη μιας βιβλιοθήκης.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να χρησιμοποιήσω μια φράση του Διονύση Σαββόπουλου, ο οποίος είπε ότι “η συμμετοχή της χώρας μας στην ΟΝΕ και στην παγκόσμια αγορά είναι πολύ σημαντική, ωστόσο θα πρέπει να προχωρήσουμε με την πολιτιστική ταυτότητά μας, γιατί αλλιώς θα έχουμε πολλά προβλήματα”.

Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα 10 λεπτών.

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παρασκευή Πεττάκου.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΕΤΤΑΚΟΥ (Γερμανία):

Κύριε Πρόεδρε, πριν αρχίσω την εισήγησή μου, θα ήθελα να πω στη συνάδελφό μου από την Αίγυπτο, ότι και στη Γερμανία υπάρχουν τα ίδια προβλήματα.

Μέχρι τώρα η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική δεν απέδωσε τους καρπούς που έπρεπε και μπορούσε να αποδώσει. Τα ελληνικά σχολεία της Γερμανίας όλων των βαθμίδων δεν λειτουργούσαν ποτέ σωστά και δεν παρέχον ποτέ ολοκληρωμένη παιδεία στους ελληνόπαιδες του εξωτερικού. Η ελληνική εκπαίδευση δεν είναι η στοιχειώδης εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Μαθαίνω την ελληνική γλώσσα, σημαίνει μαθαίνω τον πολιτισμό της χώρας μου, μαθαίνω την ιστορία, τις παραδόσεις της και γίνομαι φορέας του ελληνικού πνεύματος. Δεν νομίζω ότι με το να επισκέπτονται οι ελληνόπαιδες μια ή δύο φορές την εβδομάδα τέτοια σχολεία,

μπορούν να μάθουν σωστά τη γλώσσα μας. Μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα για να την χρησιμοποιήσουν, όταν κάποτε βρεθούν για διακοπές στην Ελλάδα. Το πνεύμα τους μορφώνεται με το γερμανικό σύστημα και τις αντιλήψεις της γερμανικής κοινωνίας. Έτσι, μετά από κάποια χρόνια θα μιλάμε για πολιτισμό της Γερμανίας και για αποφοίτους ελληνικής καταγωγής. Επομένως, αυτός ο τύπος σχολείου δεν βοηθά το στόχο μας να παραμείνουμε Έλληνες στην ψυχή.

Προβλήματα, όμως, υπάρχουν και εκεί που λειτουργούν τα λεγόμενα αμιγή ελληνικά σχολεία. Οι γονείς αυτών των παιδιών δεν είναι μορφωμένοι και δεν έχουν τη δυνατότητα, αλλά και το χρόνο για να βοηθήσουν με αποτέλεσμα τα παιδιά αυτά να συνηθίζουν από μικρή ηλικία να μελετούν σωστά.

Το βάρος της εκπαίδευσης στα ελληνικά σχολεία έχουν αναλάβει οι εκπαιδευτικοί. Γι' αυτό, η πολιτεία πρέπει να φροντίζει να έρχονται αυτοί που έχουν διάθεση να δουλέψουν σκληρά και, κυρίως, αυτοί που είναι καλοί παιδαγωγοί. Ο Έλληνας δάσκαλος καλείται να προσφέρει και γνώσεις, αλλά και να διαπαιδαγωγήσει τους νέους, να τους κάνει να αγαπήσουν την Ελλάδα, να νοιώσουν περήφανοι για την καταγωγή τους. Χρειαζόμαστε ένα δάσκαλο που να ενσαρκώνει την Ελλάδα, την πατρίδα μας. Που δεν θα μεταδίδει απλά γνώσεις, αλλά θα έχει συναίσθηση του υψηλού του έργου. Επίσης, τη διεύθυνση των σχολείων αυτών πρέπει να την αναλαμβάνουν άξια και υπεύθυνα άτομα, δηλαδή, εκπαιδευτικοί που θα έχουν ευαισθησία και υψηλή συναίσθηση της θέσης τους.

Πώς, όμως, η πολιτεία θα επιλέξει τους κατάλληλους εκπαιδευτικούς, αφού τα τελευταία χρόνια όλο και λιγότεροι επιθυμούν να αποσπαστούν στο εξωτερικό. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση βρήκε απροετοίμαστους τους μαθητές όλων των σχολείων του εξωτερικού. Σε δεινή θέση, σχεδόν σε απόγνωση, βρίσκονται και οι μαθητές της περιοχής μου, που είναι το Βερολίνο, καθώς είναι υποχρεωμένοι ακόμη και στην πρώτη τάξη Λυκείου να φοιτούν το πρωί στο γερμανικό σχολείο και το βράδυ να συνεχίζουν 6 ή 7 ώρες μάθημα στο ελληνικό σχολείο. Επιστρέφοντας στα σπίτια μας στις 10 μ.μ. ώρα Ελλάδας, κατάκοποι, δεν έχουμε την αντοχή να διαβάσουμε ούτε για το ένα ούτε για το άλλο σχολείο. Δε λείπει η θέληση, αλλά υπάρχουν και όρια στην ανθρώπινη αντοχή.

Η ελληνική Πολιτεία αγνοεί ή κλείνει τα μάτια της στις ιδιαίτερες συνθήκες που υπάρχουν εδώ στο Βερολίνο. Τα τρία χρόνια χάριτος, που δόθηκαν, δε μπορούν να λύσουν το πρόβλημα, αφού ουσιαστικά τα παιδιά μπορούν να παρακολουθούν το ελληνικό σχολείο μόνο για δύο χρόνια. Πώς θα καλύψουν το κενό των προηγούμενων χρόνων; Πώς θα κάνουν συνθετικές εργασίες, αφού στο σχολείο μας δεν υπάρχει ούτε μια στοιχειώδης βιβλιοθήκη; Δεν έχουμε δικό μας κτήριο,

ώστε να αυξηθούν οι ώρες διδασκαλίας και να αναπληρώσουμε τις γνώσεις μας ούτε μπορούμε να επιστρέψουμε στη χώρα μας, γιατί τα νέα μέτρα που επέβαλε το Υπουργείο Παιδείας δεν μας επιτρέπει να διαγωνιστούμε με τα παιδιά των ειδικών κατηγοριών των ομογενών, αφού απαιτείται να τελειώσουμε το Λύκειο σε σχολείο του εξωτερικού.

Το μέλλον μας είναι δυσοίωνα. Τί θέλετε λοιπόν; Να στραφούμε προς τη γερμανική εκπαίδευση και σιγά σιγά να αφομοιωθούμε; Να ξεχάσουμε πως είμαστε Έλληνες; Γιατί θέλετε να μας τιμωρήσετε τόσο σκληρά; Η φτώχεια ανάγκασε τους γονείς μας να μεταναστεύσουν και εμείς μαζί τους ζούμε τα βάσανα της ξενιτειάς. Μη μας στερείτε το δικαίωμα να λάβουμε ελληνική μόρφωση και να γυρίσουμε να ζήσουμε στην όμορφη χώρα μας. Γίνετε συμμετοχικοί των προβλημάτων μας, νοιώστε την αγωνία και τον πόνο μας και πάρτε τα μέτρα εκείνα, που πραγματικά θα μας βοηθήσουν να παραμείνουμε Έλληνες.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Τον λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κρόντση Ηλεάνα - Κοραλία.

ΚΡΟΝΤΣΗ ΗΛΕΑΝΑ - ΚΟΡΑΛΙΑΣ (Νομός Πέλλας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι.

Επιτέλους, μου δίδεται η ευκαιρία και γι' αυτό ευχαριστώ πολύ την Επιτροπή του Εκπαιδευτικού αυτού Προγράμματος, γιατί, θέλω, να μιλήσω για ένα θέμα που μέχρι τώρα δεν έχει θιγεί. Θα αναφερθώ στο θέμα της καθιέρωσης του ψυχολόγου στα σχολεία. Η καθιέρωση στα σχολεία του ψυχολόγου θα βοηθήσει και θα συμβάλει στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας του παιδιού. Πολλές φορές ο μαθητής έχει κάποιο πρόβλημα και δεν έχει κανέναν να το συζητήσει. Οι καθηγητές είναι υποχρεωμένοι, βάσει του συστήματος, να ακολουθούν ανιαρά το πρόγραμμα της διδασκαλίας, και να μην ασχολούνται ποτέ με θέματα της επικαιρότητας. Ίσως, σε αυτό να βοηθά το φορτωμένο πρόγραμμά τους, γιατί και αν θέλουν, να συζητήσουν κάτι, δεν έχουν χρόνο. Έτσι, τα παιδιά μένουν αβοήθητα στα προβλήματα που τα απασχολούν και οι απορίες τους αναπάντητες. Μέσα στο σχολείο δεν βρίσκουν κάποιον να μιλήσουν. Τον αναζητούν στο σπίτι, αλλά ούτε και εκεί, γιατί οι γονείς τους ή είναι αγράμματοι ή λόγω φόρτου εργασίας, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη ζωή, δεν μπορούν, να τα βοηθήσουν. Τα ερωτηματικά οι απορίες και τα προβλήματα που απασχολούν τα παιδιά παραμένουν, με αποτέλεσμα τα παιδιά, να αναζητούν διέξοδο προς άλλες κατευθύνσεις. Έτσι, γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης πολλές φορές. Ο φόβος μήπως γελοιοποιηθούν από αυτό που θα πουν ή μήπως παρεξηγηθούν, δεν τα αφήνει να εκφραστούν και ακολουθούν ένα μέτριο δρόμο, χωρίς να μπορούν να βελτιωθούν και να αξιωθούν. Αναζητούν, επαναλαμβάνω, κάποιον, που είναι εκτός σχολείου και

οικογένειας, με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε άλλες κατευθύνσεις, αντί των σωστών. Ίσως, σε αυτό οφείλεται και η αύξηση των ναρκωτικών, τελευταία. Σε αυτό, ίσως, οφείλεται ο φανατισμός στα γήπεδα με τα γνωστά αποτελέσματα. Σε αυτό, ίσως, οφείλονται και οι αυτοκτονίες των παιδιών. Πολλοί νέοι βασανίζονται από συμπλέγματα, χωρίς κανέναν να τους βοηθά. Έτσι χάνουν τον ενθουσιασμό τους για το κάθετι.

Τελειώνοντας, επαναλαμβάνω, πρέπει να καθιερωθεί ο θεσμός του ψυχολόγου στα σχολεία. Και αυτό σε δύο φάσεις. Η μία φάση να προβλέπει διδασκαλία μαθήματος από τον ψυχολόγο και η άλλη φάση, εάν κάποια στιγμή ο μαθητής αισθανθεί την ανάγκη, να υπάρχει η δυνατότητα να καταφεύγει στον ψυχολόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Αθανάσιος Κουβούσης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΒΟΥΣΗΣ (Β΄ Πειραιά): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, βρίσκομαι σε μία άχαρη ηλικία, είμαι έφηβος, πολύ μεγάλος από τα 10 μου χρόνια, πολύ μικρός για όλους όσους έχουν εγκαταλείψει τις δύο πρώτες δεκαετίες της ζωής τους. Βρίσκομαι ακόμη στον αμφιλεγόμενο ρόλο να ξέρω αρκετά πράγματα στο σχολικό χώρο και σχεδόν τίποτε στον κοινωνικό. Για να τριτώσει, βέβαια, το κακό, μου αρέσουν πράγματα για τα οποία πολλοί μου λένε ότι δεν θα έπρεπε να μου αρέσουν. Και απεχθάνομαι πράγματα που άλλοι τα λένε θαυμάσια και εξαιρετικά. Τι συμβαίνει; Είμαι βλάκας και δε μπορώ να ξεχωρίσω ανάμεσα σε δύο πράγματα, το περισσότερο ή το μόνο καλό; Ή υπάρχει μία συνωμοσία γύρω μου που με αναγκάζει να μείνω στη γωνιά μου, σαν τα πιθηκάκια του “άκου - βλέπε - σώπα”; Γιατί να σωπάσω σε ένα πλήθος ανθρώπων που συνέχεια μιλούν; Ποιος μου στερεί το δικαίωμα να υπερασπιζομαι τον εαυτό μου, όπως ακριβώς θέλω, με δικούς μου κανόνες και όρους; Και ποιος μηχανισμός έδωσε το δικαίωμα στους άλλους να βάζουν στη σειρά τη δική μου σκέψη, τη δική μου κριτική και τα δικά μου θέλω;

Πηγαίνω σ’ ένα σχολείο δημόσιο, όπως οι περισσότεροι, και εκεί μου δίνουν μία εκπαίδευση πρακτική, να γράφω, να διαβάζω, να υπολογίζω. Υποθέτω ότι έτσι θα κάνουν τη ζωή μου γεμάτη ενδιαφέροντα, επιτυχίες και ευτυχία. Δηλαδή, αν δεν είμαι βλάκας - που δεν είμαι - αν μάθω να λύνω ασκήσεις, να ξέρω ελληνικά και να γράφω εξετάσεις, τότε θα λύσω τα πνευματικά μου ερωτήματα, τις αναζητήσεις και θα βρίσκω την έξοδο από κάθε αδιέξοδο μου. Και επειδή αυτό δεν γίνεται, αναρωτιέμαι “είμαι βλάκας”; Θα με μάθει κάποιος τι είναι ζωγραφική, ποίηση, μουσική, θέατρο, τέχνη γενικότερα, και ποιος; Στα στενά δρομάκια φροντιστήριο - σπίτι, φροντιστήριο - σχολείο;

Ποιος ήταν δάσκαλός μου ώστε να αγαπήσω τη μουσική, που δε μου χαϊδεύει μόνον τα αυτιά, ούτε με

ξεσηκώνει να χορέψω, αλλά με κάνει να χτυπιέμαι μέχρι που το κορμί μου να μην αντέχει πια; Θέλω τη μουσική που θα κάνει τη νεανική μου ψυχή να ταξιδέψει σ’ ένα κόσμο αλλιώτικο, σ’ ένα κόσμο ιδεών, συναισθημάτων και δυνατών συγκινήσεων. Σ’ ένα κόσμο επαναστατικό, στους ήχους και τη μελωδία, ικανό να μου ξυπνήσει την αγάπη για τον άνθρωπο και τα προβλήματά του, τη συμμετοχή μου στη λύση αυτών των προβλημάτων. Και αν δεν το κάνει αυτό το σχολείο, ποιος έχει τη δυνατότητα να το κάνει;

Θέλω να στέκομαι, όχι όπως τώρα σαν βλάκας, μπροστά σ’ ένα πίνακα ζωγραφικής και να νοιώθω τι μου λέει ο ζωγράφος, να μάθω έναν κόσμο που δεν τον στολίζει μόνο η απλότητα της αφίσσας και του πόστερ, αλλά η μεγάλη τέχνη του Ντα Βίντσι, του Γκρέκο, του Γκίζη και του Βολονάκη. Αμ’ το άλλο; Το θέατρο; Εκεί είναι που στέκομαι και χαχανίζω, αγνοώντας πολλές φορές τι λέγεται πάνω στη σκηνή. Τι έγραψε ο Τερζάκης, ο Σαϊξπηρ, ο Γκαίτε, ο Ξενόπουλος, ή ο Καζαντζάκης, έκανε κάποια υποσημείωση, έτσι σα να με έδειχνε με το δάχτυλο και να μου φώναζε “εσύ, όχι δεν θα το διαβάσεις, εσύ είσαι βλάκας”. Και αν δε με συμφιλιώσει το σχολείο μου με τους Παλαμά, Ρίτσο, Σεφέρη, Ελύτη, τότε ποιος θα με συμφιλιώσει; Θα μείνω για πάντα εχθρός, μακρινός, αποστάτης από όλους αυτούς. Τι κάνει επιτέλους το σχολείο; Ποιο σχολείο θα με στήσει με τις ώρες μπροστά σε ένα έργο ζωγραφικής, για να ρουφήξω τις ιδέες που ρέουν απ’ αυτό; Και όχι να στέκομαι στις φωτογραφίες των σταρ και των ειδώλων που ικανοποιούν την ανάγκη μόνο για να ξεodέψω το χαρτζιλίκι μου σε φθηνά cds και κασέτες θλιβερές, που συνήθως δεν είναι τίποτε άλλο από καλοαμπαλισμένα σκουπίδια. Και για μένα δεν έγραψε ο κάθε μεγάλος συγγραφέας; Και για μένα δεν συνέθεσε ο κάθε μεγάλος συνθέτης; Και για μένα δεν ζωγράπισε ο κάθε μεγάλος ζωγράφος; Αυτοί μου έδωσαν, εγώ πώς θα πάρω; Και αν δε βοηθήσει το σχολείο, πώς τότε; Και αν δε μπορεί αυτό, τότε να το αλλάξουμε το σχολείο.

Μήπως θα πρέπει να κάνουμε ένα σχολείο καλύτερο, ένα σχολείο που θα με κάνει να συνειδητοποιώ την αυθεντικότητα και την ατομικότητά μου; Ένα σχολείο που θα με κάνει να ετοιμάζομαι και να γίνομαι συμμετοχός της πνευματικής μου κοινωνίας; Ένα σχολείο που πέρα από την εκπαίδευση θα δίνει και παιδεία, δηλαδή αληθινή μόρφωση, ένα σχολείο πνευματικό, αποδεκτό και αποτελεσματικό; Μήπως ήρθε ο καιρός να φτιάξουμε όλοι ένα τέτοιο σχολείο; Ένα σχολείο στο οποίο θα πάψω να αισθάνομαι βλάκας; Ευχαριστώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αλεξάνδρα Γιούργα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΓΙΟΥΡΓΑ (Β΄ Αθήνας):

Θα ήθελα να κάνω μία παρατήρηση, όσον αφορά σε αυτό που είπε ο συνάδελφος για τη μονοτονία της διαδρομής, σχετικά με τα φροντιστήρια, καθώς και σε αυτό που είπε η συνάδελφος από την

Αίγυπτο, όπιδενέχουν την πολυτέλεια των φροντιστηρίων.

Πρέπει να δεχθούμε - και είναι κοινό μυστικό - ότι τα φροντιστήρια είναι απαραίτητο στοιχείο της εκπαίδευσης, και λυπάμαι πάρα πολύ που το λέω, γιατί έχουμε φθάσει στο σημείο σ' αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα, μετά τη μεταρρύθμιση, βλέποντας τις εξετάσεις στο τέλος του ορίζοντα και έχοντας κατά νου τα 14 μαθήματα, που είμαστε αναγκασμένοι να διαβάζουμε και να τα ξέρουμε σε βαθμό που να είμαστε άριστοι, να λέμε σε ποιο φροντιστήριο να πάω και όχι πόσο καλοί είναι οι καθηγητές μου στο σχολείο ή σε ποιο σχολείο να πάω. Και αυτό, γιατί ακριβώς χαρακτηρίστηκε το φροντιστήριο πολυτέλεια. Ίσως θα πρέπει να σκεφθούμε εδώ κατά πόσο η κατάσταση σήμερα στην εκπαίδευση είναι αυτή την οποία όλοι θα θέλαμε ή επιθυμούμε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Ψαθάς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΨΑΘΑΣ (Α' Αθήνας): Ακούγοντας τις εκφράσεις του συναδέλφου Κουβούση, αναρωτιέμαι, εγώ που δεν πηγαίνω φροντιστήριο, είμαι βλάκας και δε μπορώ να καταλάβω τα μαθήματα; Τελικά είμαστε βλάκες εμείς, πρέπει να πάμε οπωσδήποτε φροντιστήριο για να καταλάβουμε κάτι; Δεν νομίζω ότι είναι τελείως απαραίτητο. Νομίζω ότι είναι μία πανάκεια για να ικανοποιήσουμε τον πανικό μας.

Το παράδειγμά μου, που ίσως το ακολουθήσουν τα επόμενα χρόνια και άλλοι μαθητές, νομίζω ότι δείχνει ότι τα καταφέρνουμε μία χαρά, με τη βοήθεια των καθηγητών μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ιωάννης Μπόνης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΝΗΣ (Β' Πειραιά): Αξιοσέβαστο

Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι, πριν μια μόλις εβδομάδα τελείωσαν οι πανελλαδικές εξετάσεις της Β' και της Γ' Λυκείου. Η εξαντλητική περίοδος των εξετάσεων, που διήρκεσε ένα μήνα έφτασε στο τέλος της. Λίγοι έφυγαν από αυτή ωφελημένοι, ενώ οι περισσότεροι έφυγαν ζημιωμένοι. Πάντως, όλοι αποχώρησαν από το εξεταστικό κέντρο με χαμόγελο, ήσυχοι ότι αυτή η φάση της ζωής τους έχει τελειώσει, αλλά και βέβαιοι ότι τα πράγματα θα ήταν χειρότερα, εάν δεν τους δινόταν αυτή η ευκαιρία να προετοιμαστούν άλλη μια μέρα ανάμεσα στις δοκιμασίες.

Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων αυτών και πριν από αυτές συνέβησαν πολλά εντράπελα. Κατ' αρχήν η διάρκεια και το πρόγραμμα, καθώς και η ύλη των εξετάσεων γνωστοποιήθηκε μόλις ένα μήνα πριν την έναρξή τους. Κατά τη διάρκεια δε των εξετάσεων πολλοί μαθητές, λόγω φόρτου εργασίας και άγχους, αναγκάστηκαν να μην αποδώσουν σε ορισμένα μαθήματα, όσο αυτοί περίμεναν ή ήλπιζαν.

Είναι γενικά παραδεκτό πως η δίψα για μάθηση είναι πηγαίο ένστικτο των ανθρώπων. Η παραδοχή και μόνο της απλής αυτής αρχής, μας αναγκάζει να παλέψουμε για μια καλύτερη παιδεία ή ισοδύναμα για ένα καλύτερο

αύριο. Με το να ρίχνουμε την ευθύνη για τη διεξαγωγή του αγώνα αυτού στους άλλους, δεν πετυχαίνουμε τίποτα. Πολλές φορές θα δικαιολογηθούμε στον αυστηρότερο κριτή, τη συνείδησή μας, για την αδράνειά μας, λέγοντας πως δεν έχουμε τη δύναμη να κάνουμε κάτι, γιατί το θέμα δεν μας αφορά άμεσα. Είτε, όμως, είμαστε μαθητές, είτε καθηγητές, είτε υπουργοί, είτε συγγραφείς σχολικών βιβλίων, σίγουρα θα υπάρχει κάτι που θα μπορούσαμε να κάνουμε και δεν το κάναμε. Έτσι, όλοι πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας και να πάψουμε να κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας. "Η ανικανότητα προς αντίσταση ξεπέφτει σε ηθική του δούλου" λέει ο Νίτσε, παροτρύνοντάς μας να αγωνιστούμε για το καλύτερο.

Το ερώτημα, όμως, είναι, ποιό είναι το καλύτερο; Η απάντηση στο ερώτημα μπορεί να προκύψει μόνο ως καρπός της συνεργασίας εκπαιδευτικών, κυβέρνησης και μαθητών. Πάντως, είναι γενικά αποδεκτό ότι η εξέταση των μαθητών σε 14 μαθήματα στη Β' Λυκείου και άλλα τόσα στην Γ' Λυκείου, μόνο άστοχη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί, καθώς αποπροσανατολίζει τους εξεταζόμενους που καταλήγουν τελικά στη μετριότητα. Δεν προτείνω, βέβαια, την απόλυτη εξειδίκευση από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η οποία θα οδηγούσε στην απόλυτη μονομέρεια των πολιτών. Όμως, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε πως κάθε άτομο έχει ξεχωριστές δεξιότητες και δεν μπορούμε να περιμένουμε από αυτό να είναι τέλειο σε όλα. Έτσι, ο περιορισμός των εξεταζόμενων μαθημάτων σε πανελλαδικό επίπεδο στα μαθήματα κατεύθυνσης και στα δύο βασικά, μαθηματικά και έκθεση, και ο περιορισμός της πανελλαδικότητας των εξετάσεων μόνο στην Γ' Λυκείου, καθώς και η κατάργηση της δοκιμασίας των δεξιοτήτων, κρίνεται ως απαραίτητη. Περαιτέρω, οι προφορικοί βαθμοί των μαθητών, δεν πρέπει να επηρεάζουν την εισαγωγή αυτών στο πανεπιστήμιο, καθώς τις πιο πολλές φορές, παίζουν ρόλο στη διαμόρφωση των βαθμών αυτών παράγοντες υποκειμενικοί ή ανυπόστατοι. Τέλος, πρέπει να συνειδητοποιηθεί πως οι καθηγητές είναι πρώτα παιδαγωγοί και όχι ειδήμονες στο πεδίο της επιστήμης τους. Έτσι, η αξιολόγηση και η επιμόρφωσή τους σε θέματα ψυχολογίας, πρέπει να μετατραπεί σε υποχρεωτική για όλους. Ένα μάθημα αναφορικά με την ψυχολογία, που μπορούν αυτοί να επιλέξουν προαιρετικά και μόνο, δεν είναι αρκετό.

Κλείνοντας, να τονιστεί πως όλες οι παραπάνω προτάσεις στοχεύουν σε μια παιδεία βαθύτερη, όχι επιφανειακή, η οποία δεν έχει στόχο να φορτώσει τους μαθητές με γνώσεις ανούσιες, αλλά με χρήσιμες και αναγκαίες. Η παραίτησή μας από τον αγώνα για την επίτευξη του στόχου αυτού, θα οδηγήσει σε ολέθρια αποτελέσματα για την κοινωνία μας, τη χώρα μας, για τον κόσμο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Μεγαλούδη.

ΜΑΡΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥΔΗ (Β΄ Πειραιά): Θα ήθελα να πω κάτι για την εισαγωγή που έκανε ο συνάδελφος Μπόνης Ιωάννης. Υπάρχει μια πάρα πολύ χαρακτηριστική φράση. Δεν υπάρχει “δεν μπορώ”, υπάρχει “δεν θέλω”.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα ήθελα να κάνω και εγώ μια παρατήρηση, η οποία έχει να κάνει με την ιδιαιτερότητα που έχει η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων. Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, ο καταγγελτικός λόγος είναι ελκυστικός λόγος, αλλά το ζητούμενο είναι ο συναινετικός λόγος. Ιδιαίτερα στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, που ασχολείται με θέματα παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού, αναζητούμε τη σύνθεση για να καταλήξουμε σε ένα θετικό κοινό αποτέλεσμα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Καρακάση.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΑΡΑΚΑΣΗ (Β΄ Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να κάνω κάποιες επισημάνσεις σχετικά με τις προτάσεις που παρατίθενται στη Σύνοψη των Κειμένων, έτσι ώστε να μη λέγονται συνέχεια τα ίδια και τα ίδια. Πρώτα απ’ όλα διαφωνώ με την κατάργηση των Πανελλήνιων εξετάσεων της Β΄ Λυκείου, γιατί προσφέρουν τη δυνατότητα στους μαθητές να διαγωνιστούν ήδη μια φορά Πανελληνίως, αποκτώντας έτσι μια κάποια εμπειρία για τις πανελλήνιες εξετάσεις της Γ΄ Λυκείου, οι οποίες είναι και πολύ μεγαλύτερης βαρύτητας από αυτές της Β΄ Λυκείου. Για να μη γίνονται κουραστικές, θα πρέπει τα εξεταζόμενα μαθήματα να μειωθούν σε οκτώ. Βέβαια, η καλύτερη λύση, σύμφωνα πάντα με τη δική μου κρίση, θα ήταν η αποδέσμευση της εισαγωγής σε ΑΕΙ και ΤΕΙ από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Να οριστεί δηλαδή, η απαιτούμενη εξεταστέα ύλη από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με κάποια σχετική βιβλιογραφία, έτσι ώστε οι μαθητές να έχουν γενικότερες γνώσεις είτε, για τα προς εξέταση θέματα. Καλό θα ήταν, για όσους μαθητές δυσκολεύονται είτε να κατανοήσουν, γενικότερα, να αντεπεξέλθουν στην ύλη αυτή, να δημιουργηθεί μια χρονιά επιπλέον για να μπορούν να βοηθηθούν από καθηγητές.

Διαφωνώ, επίσης, με την κατάργηση του τεστ δεξιοτήτων, λόγω του ότι ο συνδυασμός γνώσεων στη σύγχρονη κοινωνία είναι απαραίτητος. Δεν θα πρέπει, όμως, να λαμβάνεται υπόψη για την εισαγωγή σε ΑΕΙ και ΤΕΙ, γιατί με το να απαιτείται η γενική γνώση, ο μαθητής στην προσπάθειά του να αποκτήσει όση περισσότερη γνώση γίνεται, καταπονείται, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να γνωρίσει τα ευεργετήματα της ανθρωπιστικής γνώσης στη μετέπειτα ζωή του. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η ζωή δεν είναι αγώνας ταχύτητας για το ποιος θα μάθει γρηγορότερα τα περισσότερα πράγματα, αλλά αγώνας αντοχής για το ποιος θα μείνει αξιοπρεπής και δημιουργικός παρά τις όσες αλλαγές. Έτσι, το συνεχές των εξετάσεων θα πρέπει να διακοπεί και κάποιες να

αντικατασταθούν από συνθετικές εργασίες.

Θεωρώ απαραίτητη την ύπαρξη ενός τεστ νοημοσύνης, πριν την όποια ένταξη του παιδιού σε κάποια σχολική τάξη, έτσι ώστε να δημιουργούνται ομοιογενή τμήματα και οι δυνατότητες του κάθε παιδιού να αξιοποιούνται στο έπακρο. Ακόμη και τα παιδιά με περιορισμένες νοητικές ικανότητες, να μπορούν να προσφέρουν στον τομέα της παραγωγής, χωρίς να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Καλό, λοιπόν, θα είναι να δημιουργηθούν σχολεία για παιδιά με πολύ χαμηλό δείκτη νοημοσύνης.

Οραματίζομαι ένα σχολείο που δεν θα κατηγοριοποιεί τους μαθητές, αλλά θα τους βοηθά να αξιοποιήσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Για να γίνει αυτό, θα πρέπει ο χαρακτήρας της εκτέλεσης να περνά μέσα από την παιδιά, δηλαδή, ευχάριστες δραστηριότητες που θα βοηθούν το μαθητή να αφομοιώσει γνώσεις, χωρίς ο ίδιος να καταβάλει κοπιαστικές προσπάθειες. Ακόμη, η παιδεία θα πρέπει να είναι ανθρωπιστική, γιατί η ζωή μας είναι πολύμορφη και πολύπτυχη. Ο νέος άνθρωπος θα πρέπει μέσα σε μια κοινωνία συνεχών τεχνολογικών, οικονομικών και επιστημονικών αλλαγών να μάθει να προσεγγίζει, να αξιολογεί και να ταξινομεί την παρεχόμενη γνώση χρησιμοποιώντας την, όπως, τον εξυπηρετεί καλύτερα.

Επίσης, θα ήθελα να εισηγηθώ την ύπαρξη κοινωνιολόγων και παιδοψυχολόγων στα σχολεία, οι οποίοι μέσω ενός τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού που θα κάνουν, θα είναι σε θέση να δώσουν κατευθυντήριες γραμμές για να διαπιστώσουν τα παιδιά τις κλίσεις τους, με αποτέλεσμα να διευκολυνθεί η επιλογή κατεύθυνσης και επαγγέλματος.

Εν συνεχεία, καλό θα ήταν, να εξετάζονταν και οι μόνιμοι καθηγητές κάθε δύο με τρία χρόνια. Να υποχρεούνται, δηλαδή, να παρακολουθήσουν κάποια σεμινάρια, που θα τους ενημερώνουν για τις εξελίξεις στην επιστήμη τους, αλλά και για την παιδοψυχολογία και μετά να εξετάζονται στην ύλη αυτών των σεμιναρίων.

Πριν λίγες ημέρες έγινε η αποκωδικοποίηση του DNA του ανθρώπου, γεγονός κοσμοϊστορικής σημασίας, όπως το χαρακτήρισαν πολλοί, που αναμφισβήτητα, όμως, αφήνει πολλά ερωτηματικά.

Καλό θα ήταν, λοιπόν, να διδάσκεται στα σχολεία ένα μάθημα το οποίο θα πληροφορεί τους μαθητές όχι μόνο για σεξουαλικής φύσης ζητήματα, αλλά, γενικότερα, για τη φυσιολογία του ανθρώπου και τη σημασία της ανθρώπινης φύσης, έτσι ώστε να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τις συνέπειες της Άριας φυλής, αλλά και να είναι ενημερωμένοι για τις ναρκωτικές ουσίες.

Όσον αφορά στο μάθημα των θρησκευτικών, καλό θα ήταν εκτός από τα ορθόδοξα χριστιανικά δόγματα, να διδάσκονται και άλλες θρησκείες, ούτως ώστε πιστοί άλλων θρησκειών, Καθολικοί, Μουσουλμάνοι, Βουδιστές κ.ά. να έχουν

τη δυνατότητα να διδαχθούν τα δόγματα της δικής τους θρησκείας σε άλλα τμήματα μέσα στα σχολεία.

Ακόμη θα ήθελα να πω πως, όταν δεν υπάρχει κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή για τη διδασκαλία κάποιου μαθήματος, αυτό να μη διδάσκεται, γιατί δημιουργούνται άλυτες απορίες και η προσέγγιση της απαραίτητης γνώσης είναι πολύ δύσκολη, λόγω του ότι υπάρχει πολύ πρόσφατη σχετική βιβλιογραφία μη ευκόλως προσβάσιμη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το μάθημα της τεχνολογίας. Έτσι, περισσότερο βλάπτονται οι μαθητές, παρά δίνονται εναύσματα για περαιτέρω ενασχόληση.

Τέλος, θα πρέπει να δοθούν επαρκή κονδύλια για την παιδεία, διότι η παιδεία είναι παραγωγικότερη των διαδικασιών, αφού με εφόδιο αυτή θα βγουν αργότερα στην αγορά εργασίας οι αυριανοί πολίτες. Έτσι, όταν η παιδεία δεν βρίσκεται σε μια νοσηρή κατάσταση, όπως η σημερινή, τότε και η παραγωγικότητα της χώρας αυξάνεται, αλλά και οι πολίτες αντιμετωπίζουν με κριτική σκέψη τα προβλήματα που προκύπτουν, οδηγώντας έτσι τη χώρα σε μια πρωτόγνωρη ανάπτυξη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Νικολέτα Κρίτου.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΚΡΙΤΟΥ (Νομός Πιερίας): Αγαπητέ,

κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, όλοι όσοι βρισκόμαστε εδώ γνωρίζουμε ότι οι γνώμες όλων μας δε θα αλλάξουν καθόλου τις καταστάσεις. Επιλογήκαμε δεν εκλογήκαμε, όπως, οι σημερινοί βουλευτές με τις ίδιες εκλογικές διαδικασίες, με αποτέλεσμα, ίσως, όλοι εμείς να μην εκφράζουμε τις απόψεις όλων των νέων που ζουν σ' αυτήν τη χώρα. Η φωνή μας δε θα ακουστεί δυνατά, αφού οι περισσότεροι δεν θα θέλουν να μας ακούσουν και άλλοι υπεροπτικά θα σκέφτονται ότι είμαστε παιδιά και δεν ξέρουμε, όσα ξέρουν εκείνοι για όλα τα θέματα που θα συζητήσουμε. Προτείνω, λοιπόν, να τους αποδείξουμε ότι και γνωρίζουμε αρκετά και μπορούμε να υπερασπιστούμε τις απόψεις όλων των παιδιών, ακόμη και αυτών που δεν είναι εδώ ή και που δεν έγραψαν έκθεση, το απαραίτητο κριτήριο για να γίνει κάποιος Έφηβος Βουλευτής.

Γνωρίζουμε ότι σημαντικός παράγοντας της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι ο καθηγητής. Αυτός συμβάλλει στο να αγαπήσει ο μαθητής ένα μάθημα ή να νοιώσει απέχθεια γι' αυτό. Αυτός καθορίζει την καλλιέργεια που θα λάβει ένας μαθητής πέρα από τα βιβλία. Για να ασκεί αποτελεσματικότερα το λειτουργημά του πρέπει αρχικά να του παρέχονται στο πανεπιστήμιο στοιχειώδεις γνώσεις για τον τρόπο διδασκαλίας και συμπεριφοράς στους εφήβους, δηλαδή, στοιχεία παιδαγωγικής και διδακτικής. Αυτό πρέπει να γίνει ακόμα και αν χρειαστεί να παραταθούν τα έτη φοίτησής του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, είναι απαραίτητη η αξιολόγηση των καθηγητών τόσο πριν διοριστούν στα σχολεία, όσο και κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Η αξιολόγηση δεν επιβάλλεται να είναι απλώς μια τυπική διαδικασία που θα ελέγχει γνώσεις που δε διδάχθηκαν ποτέ οι ίδιοι στα πανεπιστήμια, αλλά στοιχεία που θα αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητά τους στο διδακτικό τους έργο. Επιβάλλεται, όμως, και συνεχής επιμόρφωση των καθηγητών γιατί δεν είναι δυνατόν μετά από 20 χρόνια ένας καθηγητής να έχει τις γνώσεις που απαιτούνται για να διδάξει. Απαραίτητο, δηλαδή, στοιχείο για τη σωστή λειτουργία της εκπαίδευσης αποτελεί να οριστεί ένα ανώτατο όριο ηλικίας μέχρι το οποίο θα μπορούν να εργάζονται καθηγητές. Φανταστείτε έναν καθηγητή 65-70 χρόνων. Με τη ζήλο να διδάξει τα δεκαπεντάχρονα, δεκαεξάχρονα παιδιά.

Εκτός αυτών, θα πρέπει να δώσουμε τη μέγιστη βαρύτητα στο φαινόμενο που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια. Αναφέρομαι στο θέμα της ανεργίας. Η ανεργία είναι αποτέλεσμα και του λαθεμένου επαγγελματικού προσανατολισμού που γίνεται στα σχολεία. Είναι αδιανόητο να πιέζονται οι νέοι από γονείς και δασκάλους να μπουν σε καλές σχολές, δηλαδή εκείνες που εξασφαλίζουν κύρος, χωρίς καν να σκεφθούν τι θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον τελειώνοντας το πανεπιστήμιο και παίρνοντας το πολυπόθητο πτυχίο αυτών των σχολών.

Με το να παίρνουν συστηματικά τις απαραίτητες πληροφορίες για το ποια επαγγέλματα είναι καλό να προτιμήσουν, με βάση τις νέες εξελίξεις και την προσφορά στην αγορά εργασίας, είναι πιθανό να μειωθεί η στρατεία των ανέργων πτυχιούχων και αυτών που ετεροαπασχολούνται για πολλά χρόνια ή για πάντα. Βέβαια, η αντιμετώπιση της ανεργίας απαιτεί και άλλες πιο δραστικές κινήσεις από την πλευρά της πολιτείας, για ενίσχυση των επενδύσεων και δημιουργία θέσεων εργασίας.

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής γνώσης παίζουν τα ΜΜΕ. Περιγράφουν μια εικόνα της πραγματικότητας σύμφωνα με τις δικές τους οικονομικές, ιδεολογικές ή πολιτικές επιδιώξεις και έχουν τη δύναμη να υποβάλουν αυτήν την εικόνα στους δέκτες μας. Έτσι, παράγουν και αναπαράγουν τη διανοητική παθητικότητα. Έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν τη γνώμη κάποιου, πόσο μάλλον ενός παιδιού και να του μαθαίνουν να εξαρτάται στην ουσία η άποψή του από αυτά. Μία λύση μπορεί να δώσει το σχολείο σ' αυτό το πρόβλημα, αν διδάξει στα παιδιά πώς να ξεχωρίζουν μια είδηση από τα σχόλια δημοσιογράφων ή άλλων, να ασκούν κριτική σε κάθε τι που βλέπουν, ακούνε ή διαβάζουν, αλλά το πιο σημαντικό, αν τους μάθει πώς λειτουργούν όλα αυτά, τι γίνεται εκεί και ότι δεν είναι τόσο αθώα τα πράγματα που βλέπουν τα αθώα παιδικά μάτια.

Το τελευταίο που θα ήθελα να θίξω είναι η εισαγωγή του μαθήματος της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία. Το ζήτημα αυτό είναι επίκαιρο και φλέγον. Το μάθημα αυτό

έχει ήδη εισαχθεί στα σχολεία των περισσότερων χωρών της Ευρώπης και διδάσκεται εδώ και αρκετά χρόνια. Τη στιγμή που το σχολείο οφείλει να είναι ανοικτό σε κάθε κοινωνική αλλαγή, ώστε να διαπαιδαγωγεί αποτελεσματικότερα τους αυριανούς πολίτες, το μάθημα αυτό κρίνεται αναγκαίο να συμπεριληφθεί στα αναλυτικά προγράμματα του σύγχρονου ανοικτού στην κοινωνία σχολείου. Με αυτό το μάθημα θα αποφεύγονται ορισμένες ανεπιθύμητες συνέπειες, όπως μία εγκυμοσύνη που μπορεί να οδηγήσει σε πρόωρη εγκατάλειψη σπουδών και ονείρων ή σε βεβιασμένες κινήσεις απαλλαγής από το πρόβλημα και ασθένειες, όπως το έιτς ή άλλα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

Όλοι γνωρίζουμε ότι η εφηβική ηλικία είναι η ηλικία κατά την οποία διαμορφώνονται και εκδηλώνονται για πρώτη φορά συνειδητά τα σεξουαλικά ένστικτα του ανθρώπου. Άρα, σ' αυτήν την ηλικιακή φάση θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις στις απορίες των νέων, που αφορούν το σεξουαλικό προσανατολισμό τους. Στη χώρα μας, βέβαια, καθώς οι αντιλήψεις του παρελθόντος δύσκολα μεταβάλλονται και η υιοθέτηση του καινούργιου είναι μια βασανιστική και χρονοβόρα διαδικασία, βρισκόμαστε σε μια φάση σκεπτικισμού, τηρώντας μια στάση αμφιταλαντευόμενη για την ωριμότητα δεκτικότητας του μαθήματος από τη νεοελληνική επιλεκτικά συντηρητική κοινωνία. Βέβαια, αν και όλα αυτά στα οποία έχω αναφερθεί είναι γνωστά στους ιθύνοντες, είναι σημαντικό έστω να ακουστεί ότι αποτελούν αντικείμενο και των δικών μας προβληματισμών. Ο λόγος μας είναι περιορισμένος, η σκέψη μας φτάνει στο άπειρο. Είμαστε αυτό που σκεπτόμαστε και μας περιορίζουν αυτοί που σκέφτονται πριν από μας. Καλά θα κάνουν να μας ακούσουν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αντιγόνη Βαφειδίου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΒΑΦΕΙΔΟΥ (Νομός Ημαθίας):

Αξιότιμε, κύριε Πρόεδρε, Έφηβοι Βουλευτές, αφορμή για τη συμμετοχή μου στο δημοκρατικό και σταδιακά ωριμάζοντα θεσμό της Βουλής των Εφήβων, αποτελεί η ανάπτυξη του πολιτισμού στην επαρχιακή μου πόλη, τη Βέροια του νομού Ημαθίας.

Συνειδητοποιώ όλο και πιο έντονα ότι η πόλη μου, αν και θεωρείται από τις βασικές κυψέλες του σύγχρονου πολιτισμού, καθώς είναι ενταγμένη στο ενιαίο πολιτιστικό δίκτυο, στερείται κάποιας προϋπόθεσης, της ανανεωμένης πολιτιστικής πολιτικής, που σίγουρα, αν υπήρχε, θα βλέπαμε περισσότερα επιτεύγματα στον τομέα αυτό.

Το συγκεκριμένο φαινόμενο είναι, δυστυχώς, γενικός κανόνας για το σύνολο της ελληνικής περιφέρειας. Τα πολιτιστικά αγαθά και δημιουργήματα αποτελούσαν και εξακολουθούν να αποτελούν τον πνευματικό ορίζοντα της προνομιούχου μειοψηφίας και κυρίως της μορφωμένης μεσοαστικής τάξης. Ο πολιτισμός, δηλαδή, που παρέχεται στους πολίτες δεν έχει μια ευδιάκριση

ελκυστική μορφή, ώστε να είναι προσίτος και από ανθρώπους που δεν έχουν μεγάλη υποδομή παιδείας. Πρόκειται για την προαγωγή "των γραμμάτων - τεχνών" που πραγματοποιείται σε κτήρια μνημιόδους αρχιτεκτονικής, με μορφή διαλέξεων, παραστάσεων και εκθέσεων και απευθύνονται κάθε φορά στη διανοουμενίστικη "ελίτ" της κοινωνίας. Κατανοούμε, λοιπόν, γιατί στους χώρους αυτούς ανακυκλώνονται συνεχώς τα ίδια άτομα ως παρουσίες και δεν αυξάνεται η πολιτιστική ανησυχία στα ευρύτερα στρώματα.

Η ανυπαρξία ανανεωτικών θεσμών είναι πραγματικά κάτι το κρίσιμο και οι επιπτώσεις ήδη διαφαίνονται. Η πλειοψηφία των νέων γαλουχείται χωρίς αισθητικά προβλήματα, καθοδηγούμενη από αυτά που επιβάλλουν τα εμπορικά κυκλώματα. Η Ελλάδα κινδυνεύει, όσον αφορά τη διατήρηση της πολιτιστικής της ταυτότητας, και όλα αυτά εις βάρος του μέλλοντος της χώρας που μέχρι στιγμής, στηρίζει μεγάλο μέρος του κύρους της στην πολιτιστική παράδοση.

Μέχρι στιγμής δημιουργούνται μεγάλοπρεπα αρχιτεκτονικά κτήρια, αλλά απρόσιτα για τα άτομα που βρίσκονται σε μια τάξη δίχως προσπέλαση -λόγω επιπέδου- σε εκδηλώσεις τεχνών και γραμμάτων ή που δεν έτυχαν των ανάλογων ερεθισμάτων από την οικογένεια και το περιβάλλον.

Αυτά τα φαινόμενα μας βοηθούν να προσδιορίσουμε ποιός θα πρέπει να είναι ο στόχος του πολιτισμού, όσον αφορά τα μέσα με τα οποία προσεγγίζει το κοινό και το βαθμό στον οποίο συντελούν, το σχολείο, τα ΜΜΕ και η πολιτεία.

Μια προσωπική πρόταση θα ήταν η δημιουργία κέντρων επιμόρφωσης και αναψυχής ταυτόχρονα. Η συχνότητα των πολιτιστικών εκδηλώσεων δεν είναι κάτι που θα προσελκύσει περισσότερο κοινό από αυτό που ήδη τις παρακολουθεί. Τα κέντρα αυτά θα αποτελούσαν πόλο έλξης όλων των πολιτών και κάθε ιδιοσυγκρασίας, καλλιεργώντας την ανεπαισθητα και δημιουργικά, μέσα από ποικιλίες δραστηριοτήτων. Πρόκειται για μια τολμηρή καινοτομία, που θα προσφέρει τη δυνατότητα πληροφόρησης και μόρφωσης, όχι μόνο στον ειδικό, αλλά και στον κοινό άνθρωπο. Για όλα αυτά δεν χρειάζονται συγκεκριμένες φόρμουλες, αλλά ευέλικτα μέσα που θα έχουν τη δυνατότητα της πολυλειτουργικότητας. Ο ρόλος που διαδραματίζει η παιδεία, όσον αφορά τη νεολαία της επαρχίας, είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Η περιορισμένη παροχή ερεθισμάτων και οι φτωχές σε ποικιλία δραστηριότητες παρατηρούνται έντονα στην περιφέρεια. Το σχολείο δεν ενισχύει την πολιτιστική ανησυχία, αν προσφέρει μόνο στείρες γνώσεις και δεν αλλάξει η μέχρι σήμερα ακολουθούμενη νοοτροπία. Θα έπρεπε να καθιερωθούν κάποιες ώρες εποικοδομητικών συζητήσεων που θα βοηθήσουν το νέο να ανιχνεύσει τις αντιλήψεις του για τον πολιτισμό και να διαχωρίσει σταδιακά το γνήσιο από το ψεύτικο, το ποιοτικό από το κακόγουστο.

Όταν λέμε πολιτισμός, δεν εννοούμε μόνο την Ακρόπολη, τα έργα τέχνης και τις θεατρικές παραστάσεις. Πολιτισμός είναι ο τρόπος ζωής μας, σε κάθε της έκφραση, στη διασκέδαση, στο επαγγελματικό ήθος, στην κοινωνική επαφή. Τίθεται ένα ζήτημα διατήρησης αξιών που πρέπει να διέπουν την πορεία των νέων παιδιών. Το κράτος πρέπει να ανησυχήσει για τα ενδιαφέροντα της νέας γενιάς. Η ευθύνη είναι τεράστια γιατί αφορά στο άμεσο μέλλον.

Σήμερα, δυστυχώς, οτιδήποτε ποιοτικό έχει να αντιμετωπίσει τα ισχυρά εμπορικά κυκλώματα που απλώνουν τα πλοκάμια τους στην κοινωνία, μέσω της τηλεόρασης, που παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο σε κάθε σπίτι. Η μουσική που ακούμε, τα τηλεοπτικά κατασκευάσματα, οι επικίνδυνοι τρόποι διασκέδασης που θεωρούνται “έκτονωτικοί”, τα καταναλωτικά πρότυπα έχουν επιβληθεί και αποπροσανατολίζει τη νεολαία από ουσιαστικότερα πράγματα. Καλό θα ήταν, με κρατική παρέμβαση, να περιοριστεί η εξουσία των ιδιωτικών σταθμών και να αυξηθεί η παρουσίαση στοιχείων πολιτισμού. Θα πρέπει να υπάρξουν κριτήρια που θα επιτρέπουν να προβάλλονται μόνο αξιόλογες εκπομπές. Απόλυτη αρχή θα είναι η δημοκρατία, που δεν θα φιμώνει καμία φωνή και δεν θα λογοκρίνει.

Πρέπει να γίνει συνειδητό από τη Βουλή των Εφήβων και από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, ότι μια κοινωνία για να παρακολουθήσει τους οικονομικούς, τεχνολογικούς και αναπτυξιακούς ρυθμούς του 21ου αιώνα, χωρίς να αλλοιώσει τη φυσιογνωμία της, οφείλει να οχυρωθεί.

Ίσως, πολλοί θεωρήσουν ασήμαντο το θέμα της πολιτιστικής δράσης και ανάπτυξης στην περιφέρεια. Όμως, αν η νέα γενιά ζυμωθεί με ιδανικά και πρότυπα που θα ανεβάσουν το επίπεδο της, ενδέχεται ένα αύριο για την Ελλάδα με περισσότερα λυμένα προβλήματα. Πολιτισμός είναι οι υψηλές αξίες, οι ανθρωπιστικές ιδέες, οι παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα, η χειραφέτηση της γυναίκας, η κοινωνική πρόνοια, η καθιέρωση της δημοκρατίας, το δίκαιο, η παιδεία, η ωριμότητα του λαού και η αντίληψή του για τη ζωή. Δεν πρόκειται για γενικές έννοιες, αλλά για βαθιά ουσία που, αν καλλιεργηθεί συστηματικά, θα υπάρξει πρόοδος.

Οφείλω να επισημάνω ότι ο θεσμός της Βουλής των Εφήβων είναι άλλη μία απόδειξη της αληθινής δημοκρατίας που παραδίδει την εξουσία στα χέρια της φαντασίας. Η δυνατότητα που προσφέρεται στους νέους να εκφράσουν τους προβληματισμούς τους είναι σημαντική, καθώς μας προκαλεί να εντοπίσουμε κρυφές ανησυχίες και να κρίνουμε αυστηρά ό,τι αρνητικό παρατηρούμε.

“Φοβάμαι όλα αυτά που θα γίνουν για μένα χωρίς εμένα”. Η Ελλάδα ήταν πρωτοπόρος πολιτισμού και πρέπει να δικαιώσει την ιστορία που δημιούργησε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Καγκελάρης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΓΚΕΛΑΡΗΣ (Α΄Αθηνών):

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω πρώτα μια μικρή παρέμβαση σε ορισμένα που ειπώθηκαν από μια προηγούμενη ομιλήτρια.

Αναφέρθηκε σε τέστ νοημοσύνης το οποίο θα έπρεπε να γίνεται στα παιδιά, προκειμένου να διαχωριστούν σε έξυπνα και χαζά. Η αλαζονεία του ανθρώπου είναι πολύ μεγάλη και νομίζει ότι μπορεί να γνωρίζει τα πάντα. Αυτά τα τεστ έχουν αποδειχθεί αναξιόπιστα και οι κρίσεις τους εσφαλμένες. Έχουμε το ιστορικό παράδειγμα του Αϊνστάιν, στον οποίο, όταν έγινε αυτό το τεστ, φάνηκε ότι ήταν ακατάλληλος ακόμα και για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Φυσικά, αποδείχθηκε το εντελώς αντίθετο.

Δεν είναι δυνατόν σε μια δημοκρατική Ελλάδα να μιλάμε για σχολεία δύο ταχυτήτων, στα οποία οι έξυπνοι μαθητές θα γίνονται κοινωνοί ανώτερης μόρφωσης και οι χαζοί θα μένουν πίσω ανίκανοι να τους ακολουθήσουν.

Επίσης, αναφέρθηκε στην απαγκίστρωση της Β΄ και Γ΄ Λυκείου από την εισαγωγή στα πανεπιστήμια, αλλά και σε συσχετισμό του σχολείου με την παραγωγικότητα. Το σχολείο δεν πρέπει να παράγει παραγωγικά ρομποτάκια, που θα ακολουθούν σκυφτά την εργασία, αλλά ανθρώπους που θα είναι ικανοί να βοηθήσουν τον εαυτό τους και τους συνανθρώπους τους.

Ακούγοντας τους προηγούμενους ομιλητές, παρατήρησα ότι δεν αναφέρθηκαν σε ένα θέμα που για μένα είναι σημαντικό: Αυτό είναι το θέμα της ανάπτυξης του αθλητισμού, μέσω της εκπαίδευσης. Πιστεύω ότι αυτό είναι σημαντικό και συναρτάται άμεσα με την ποιότητα της ελληνικής παιδείας. Δεν είναι τυχαίο ότι το ιδεώδες της αρχαίας ελληνικής εκπαίδευσης ήταν “νους υγιής εν σώματι υγιεί”. Ενώ γίνεται προσπάθεια για την αναβάθμιση της πνευματικής και αισθητικής παιδείας, παρατηρείται η εγκατάλειψη της αθλητικής εκπαίδευσης. Σε όλες τις βαθμίδες της παιδείας ο αθλητισμός αποτελεί το πιο υποβαθμισμένο μάθημα, με αποκορύφωμα την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην οποία καταργείται εντελώς.

Οι ώρες της γυμναστικής είναι λίγες, ενώ πολλά σχολεία παρουσιάζουν μεγάλες ελλείψεις σε αθλητικούς χώρους, υλικοτεχνική υποδομή και έμπνευχο υλικό. Επίσης, παρατηρείται το φαινόμενο της αναπλήρωσης των ωρών της γυμναστικής με μαθήματα που θα εξεταστούν τον πανελλαδικές εξετάσεις. Τα παραπάνω οδηγούν τον αθλητισμό σε υποβάθμιση, με ολέθριες συνέπειες, όχι μόνο για εμάς τους αυριανούς Έλληνες πολίτες, αλλά και για την κοινωνία. Μερικές από αυτές θα παραθέσω ευθύς αμέσως.

Είναι γνωστό σε όλους ότι, εφόσον παραμελείται η γυμναστική, οι μαθητές γίνονται κοινωνοί μιας ακρωτηριασμένης και ημιτελούς παιδείας. Τα εν λόγω άτομα απομακρύνονται από τις αρχές και τις παραδόσεις, όχι μόνο της κλασσικής αρχαιότητας, αλλά και της χριστιανικής διδασκαλίας.

Έτσι θεοποιούν το πνεύμα, αλλά θάβουν το σώμα τους. Με αυτόν τον τρόπο, διαβρώνεται ο ελληνικός πολιτισμός, γιατί απεμπολεί τις κυριαρχικές πεποιθήσεις του και τις θεμελιώδεις ιδέες του. Συγχρόνως, οι Έλληνες που λαμβάνουν την παραπάνω παιδεία κοινωνικοποιούνται δύσκολα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται διασπαστικές τάσεις στην ίδια την κοινωνία. Επιπροσθέτως, εξαιτίας της παραμέλησης της γυμναστικής στα σχολεία, η Ελλάδα ως εθνική οντότητα χωλαίνει στους διεθνείς αθλητικούς αγώνες. Η αποτυχία στις διοργανώσεις αυτές συνεπάγεται τη μείωση του εθνικού μας γοήτρου, την δυσφήμιση της χώρας μας στη διεθνή κοινότητα και τέλος την επιφυλακτικότητα των άλλων χωρών για την ανάθεση μεγάλων αθλητικών δρώμενων στην πατρίδα μας. Πέρασαν 108 χρόνια, για να αναλάβουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες, που δικαιοματικά μας ανήκουν.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, η πολιτεία πρέπει να αναβαθμίσει τον αθλητισμό, εξοπλίζοντας τα σχολεία με κατάλληλο υλικό και επενδύοντας κονδύλια για την ανέγερση γηπέδων και αθλητικών εγκαταστάσεων. Επίσης, πρέπει να εισαχθεί στα σχολεία το μάθημα της Ολυμπιακής εκπαίδευσης που θα μπει στις ιδέες του Ολυμπισμού, με τρόπο παιδαγωγικό και ευχάριστο. Ακόμη, είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν προγράμματα εκμάθησης αθλοπαιδιών και άλλων αγωνισμάτων, ώστε οι νέοι να έρχονται βαθμιαία σε επαφή με τον αθλητισμό. Είναι επιτακτικό να αυξηθούν οι ώρες του μαθήματος της γυμναστικής, προκειμένου το σχολείο να μετατραπεί από μονόπλευρο χώρο πνευματικής καλλιέργειας σε αμφίδρομο τόπο σωστής σωματικής και πνευματικής διάπλασης. Ελπίζω ότι οι παραπάνω διαπιστώσεις θα προσθέσουν τον λίθο τους για την επίλυση των προβλημάτων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Το λόγο έχει ο Στυλιανός Καραμπασάκης.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΣΑΚΗΣ (Β΄ Αθήνας):
Εικάζω ότι η προηγούμενη συνάδελφος διατύπωσε λάθος αυτό που ήθελε να πει και δημιουργήθηκε παρερμηνεία. Προφανώς δεν ήθελε να μιλήσει για τέστ νοημοσύνης, αλλά για τέστ δεξιοτήτων. Τέτοια τέστ δεν διαχωρίζουν ρατσιστικά τους μαθητές σε έξυπνους και χαζούς, αλλά ήδη εφαρμόζονται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση για να διαχωρίσουν τους μαθητές σε περισσότερο και λιγότερο ικανούς, σε συγκεκριμένους τομείς. Τέτοιοι διαχωρισμοί είναι χρήσιμοι και θα ήταν καλό οι τάξεις να χωρίζονται ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Το λόγο έχει η Φωτεινή Καρακάση.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΑΡΑΚΑΣΗ (Β΄ Αθήνας): Μίλησα για παραγωγική διαδικασία, εννοώντας ότι το εφόδιο ενός ανθρώπου για την κοινωνία είναι η εκπαίδευση που έχει λάβει. Η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της κοινωνίας. Εάν έχουμε σωστή

παιδεία, θα έχουμε και καλούς πολίτες αργότερα. Γι' αυτό, ζήτησα και περισσότερα κονδύλια για την εκπαίδευση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Καγκελάρης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΓΚΕΛΑΡΗΣ (Α΄ Αθήνας):
Όταν είπα “ότι η Ελλάδα χωλαίνει στον αθλητισμό” εννοούσα ότι χωλαίνει στον τρόπο της οργάνωσης και προαγωγής των ταλέντων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαγδαληνή Μάγη.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΜΑΓΗ (Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι πολλά είναι τα προβλήματα που απασχολούν τους νέους της Ελλάδας. Μόρφωση, επαγγελματική αποκατάσταση, ανεργία, ναρκωτικά, μόλυνση περιβάλλοντος.

Θα αναπτύξω τα αιτήματα των Μουσικών Γυμνασίων και Λυκείων, ιδίως της επαρχίας. Η πατρίδα μας, που έδωσε στη μουσική ένα Δημήτρη Μητρόπουλο, μία Μαρία Κάλλας και έχει ενεργά μέλη ένα Καβάκο και ένα Σγούρο δεν μπορεί να μη φροντίσει ιδιαίτερα τη μουσική παιδεία του τόπου. Τα μουσικά σχολεία, κατά την ενδεκαετή θητεία τους, απέδειξαν ότι πέτυχαν το σκοπό της ίδρυσής τους, διότι συνέβαλαν στην ενίσχυση της τοπικής μουσικής παράδοσης, κατάρτισαν μουσικά τους μαθητές και ενίσχυσαν τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του τόπου. Επίσης, δημιούργησαν δίαυλους επικοινωνίας με άλλες χώρες. Για την καλύτερη λειτουργία των μουσικών σχολείων και την επαγγελματική αποκατάσταση των μαθητών, θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να γίνουν τα εξής:

Πρώτον, τα βιβλία των μουσικών μαθημάτων να είναι ενιαία, δεύτερον να γίνει προσαρμογή της ύλης των εξετάσεων, για απόκτηση μουσικού τίτλου σπουδών από την καλλιτεχνική επιτροπή των αποφοίτων, στη διδαχθείσα ύλη στα μουσικά σχολεία. Τρίτον, πριμοδότηση των μουσικών σχολείων μέσω των γενικών εξετάσεων για την εισαγωγή στις μουσικές σχολές. Τέταρτον, μόνιμο διδακτικό προσωπικό με υψηλό επίπεδο μουσικών σπουδών.

Εκτός από τα παραπάνω αιτήματα, θα επιθυμούσα να κάνω και μερικές προτάσεις για τη μορφωτική αναβάθμιση των νέων και των μεγαλύτερων γενικότερα.

Αδελφοποίηση μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. και ανατολικών χωρών. Ανταλλαγές επισκέψεων μουσικών σχολείων, αλλά και πολιτιστικές εκδηλώσεις, για να γίνει ευρύτερα γνωστή η μουσική παράδοση κάθε τόπου.

Αγαπητοί συνάδελφοι, ελπίζω οι προτάσεις μας να εισακουστούν από τη Βουλή των Ελλήνων με ιδιαίτερη στοργή και ευαισθησία, γιατί είναι προτάσεις των παιδιών τους, των νέων της Ελλάδας, που αγωνιούν για το μέλλον τους και για την προκοπή της πατρίδας μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το

λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Ψαθάς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΨΑΘΑΣ (Α΄ Αθήνας): Θα ήθελα να σταθώ σε όσα είπε ο συνάδελφος Καγκελάριος Κωνσταντίνος και να πω ότι, στις αθλητικές ομοσπονδίες δεν ισχύει η αξιοκρατία, όσο θα έπρεπε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γιούργα Αλεξάνδρα.

ΓΙΟΥΡΓΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (Β΄ Αθήνας): Θα ήθελα να πω, ότι και εγώ δεν πήγαινα φροντιστήριο φέτος, και πραγματικά το μετάνιωσα, γιατί η γνώμη μου μέσα στην τάξη δεν μετρούσε. Αποτελώ τη μειοψηφία, όχι μόνο στο σχολείο μου, αλλά σε όλα τα σχολεία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θέλω να σας ευχαριστήσω όλους. Έχουμε καλύψει ένα

μεγάλο μέρος από τον κατάλογο των ομιλητών. Στην τρίτη συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, θα μιλήσουν οι Έφηβοι Βουλευτές, που είναι γραμμένοι στον κατάλογο των ομιλητών, Μαρία Κατσαμπή, Ζουάν Κούρτις, Ευάγγελος Λάλος, Ευγενία Δημητροπούλου, Αικατερίνη Κοσσυβάκη, Χρυσοβαλάντου Νικολάου και ο Βουλευτής Επικρατείας Δαή Ερτζάν Χασάν.

Στη συνέχεια και ώρα 20.30' λήθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ